

**PROTOCOL MUNICIPAL
PER A L'ABORDATGE DE LA
VIOLÈNCIA MASCLISTA
A SABADELL**

Ajuntament
de Sabadell

PLA DE BARRIS DE SABADELL

SUD

Diputació
Barcelona

PROTOCOL MUNICIPAL PER A L'ABORDATGE DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA A SABADELL

La lluita contra la violència masclista té una llarga trajectòria a la nostra ciutat. Neix amb la solidaritat primària de persones anònimes que ofereixen suport en casos individuals. Evoluciona amb els moviments de dones, amb les entitats que s'organitzen per ajudar en casos greus, per denunciar la situació de les víctimes, per reclamar visibilitat del problema i respostes socials. I es concreta en polítiques públiques d'igualtat que coordinen els agents que hi intervenen.

Però sobretot neix de les experiències de les mateixes dones que han patit situacions de violència, de la seva transformació i superació del problema i de la forma com han contribuït a fer públic un greu problema social que, fins fa poc, s'havia considerat privat.

Aquest protocol sorgeix de la necessitat de revisar i ampliar el que ja existia a la nostra ciutat des de l'any 2002, ja que, amb el pas del temps, han canviat els agents que hi intervenen, el marc legal i el mapa de recursos.

El procés d'elaboració ha durat gairebé un any. Ha estat un treball intens coordinat pel Programa d'Igualtat Dona-Home i dirigit per un nucli dur de treball compost per: Policia Municipal, Mossos d'Esquadra, Serveis Socials, Servei de Salut, Hospital Parc Taulí, representants dels Centres d'Atenció Primària i el Programa d'Igualtat Dona-Home, que després es va ampliar a la resta de departaments que hi participen.

Durant aquest any s'ha aprofundit en diferents aspectes de la violència, en els punts de vista que aporta cada un dels agents que participen en els processos, en la necessitat de coordinació periòdica i en la definició del que cada institució pot aportar en la lluita diària per eradicar la violència de gènere.

Aquest camí ha estat acompanyat per la Dra. Consuelo Barea, que ha ajudat a contextualitzar el treball, a conèixer altres realitats, que ha aportat idees i a qui agraïm que hagi compartit la seva experiència.

Amb aquest document es presenta de manera ordenada i organitzada les tasques dels diferents agents que treballen per eradicar la violència masclista a Sabadell, però, sobretot, es presenta una forma de treball més coordinada i efectiva. Amb aquest protocol es culmina un procés d'evolució i s'obre una nova etapa en la línia de treball de l'Ajuntament de Sabadell: la cerca d'un millor servei, l'assoliment d'una ciutat millor, el convenciment d'una ciutadania orgullosa de Sabadell.

Manuel Bustos
Alcalde de Sabadell

Marta Farrés
Regidora d'Igualtat
Dona - Home

1. INTRODUCCIÓ	7	6.5. SERVEIS DE SEGURETAT	47
2. MARC LEGAL	9	6.5.1. Mossos d'Esquadra	47
2.1. Internacional	9	6.5.1.1. Accions per àmbit d'actuació	48
2.2. Estatal	9	6.5.1.2. Circuit Mossos d'Esquadra	49
2.3. Autonòmic	10	6.5.1.3. Circuit Grup d'Atenció a la	
2.4. Local	10	Víctima	51
3. MARC CONCEPTUAL	11	6.5.2. Policia Municipal	53
3.1. Classificació i formes de la violència	11	6.5.2.1. Accions per àmbit d'actuació	53
3.2. El cicle de la violència	13	6.5.2.2. Circuit de la Policia Municipal	55
4. OBJECTIUS DEL PROTOCOL	14	6.6. Serveis Judicials	57
4.1. Objectiu general	14	6.6.1. Fiscalia	57
4.2. Objectius específics	14	6.6.2. Col·legi d'Advocats	58
5. MARC COMPETENCIAL I ÀMBITS D'ACTUACIÓ	15	6.6.2.1. Circuit del Col·legi d'advocats	61
5.1. Marc competencial	15	6.7. Altres departaments de l'Ajuntament	63
5.2. Àmbits d'actuació	15	6.7.1. Joventut	63
6. AGENTS QUE HI INTERVENEN	17	6.7.1.1. Accions per àmbit d'actuació	64
6.1. Programa d'Igualtat Dona-Home	17	6.7.2. Promoció Econòmica	64
6.1.1. Accions per àmbit d'actuació	17	6.7.2.1. Accions per àmbit d'actuació	64
6.1.2. Circuit Centre d'Atenció a la Dona	19	6.7.3. Nova Ciutadania	65
6.1.3. Circuit d'urgència	21	6.7.3.1. Accions per àmbit d'actuació	65
6.2. SERVEIS SOCIALS	23	6.7.4. Educació	66
6.2.1. Accions per àmbit d'actuació	24	6.7.4.1. Accions per àmbit d'actuació	67
6.2.2. Circuit Serveis Socials	25	6.8. Entitats ciutadanes	68
6.3. SERVEIS SANITARIS	27	6.8.1. Accions	68
6.3.1. Centres d'Atenció Primària (CAP)	27	7. CIRCUIT GENERAL	69
6.3.1.1. Accions per àmbit d'actuació	28	7.1. Circuit general en casos d'urgència	71
6.3.1.2. Circuit CAP	29	8. COORDINACIÓ DE LA MANIFESTACIÓ	
6.3.2. Centres d'Urgències		PÚBLICA DE REBUIG	73
d'Atenció Primària (CUAP).....	31	8.1. Coordinació	73
6.3.2.1. Accions per àmbit d'actuació	31	8.2. Circuit d'actuació en la manifestació	
6.3.2.2. Circuit CUAP	33	pública de rebuig	75
6.3.3. Hospital de Sabadell	35	9. COMISSIÓ DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ	77
6.3.3.1. Accions per àmbit d'actuació	36	10. COMUNICACIONS A LA FISCALIA EN	
6.3.3.2. Circuit Hospital de Sabadell	37	CASOS DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE	78
6.3.4. Centre d'Atenció i Seguiment de		11. GLOSSARI CONCEPTUAL	81
les Drogodependències (CASD)	39	12. BIBLIOGRAFIA	85
6.3.4.1. Accions per àmbit d'actuació	40	ANNEXOS	87
6.3.4.2. Circuit CASD	43	A. QUADRES RESUM PER SERVEI	88
6.4. ALTRES SERVES SANITARIS	45	B. TELÈFONS I ADRECES D'INTERÈS	110
6.4.1. Programa d'Atenció a la Salut Sexual i			
Reproductiva (PASSIR)	45		
6.4.2. Serveis de Salut Mental	45		
6.4.3. Programa Salut i Escola	46		
6.4.4. Serveis d'emergència 061			
i Sanitat Respon	47		

1. INTRODUCCIÓ

La violència envers les dones pot ser exercida de diferents formes, en diferents àmbits, des de diferents tipus de relacions amb l'agressor i, algunes persones, per diferents motius. La realitat és que aquest tipus de violència té un únic motiu: la discriminació que viu la dona a la nostra societat.

Podem parlar de la violència a la llar, de la violència sexual, del tràfic de dones i nenes, la prostitució forçada, la violència exercida en situacions de conflicte armat, assassinats per raons d'honor, com ara les lapidacions, la mutilació genital femenina, la selecció prenatal del sexe del nounat a favor d'embarassos de nens i altres moltes pràctiques que perjudiquen les dones arreu del món.

La terminologia emprada per anomenar aquesta violència ha estat diversa i no exempta de discussió. Violència envers les dones, domèstica, de gènere, masclista... Cadascun d'aquests noms comporta una connotació diferent del mateix fet, però també una mirada, una perspectiva i un interès comú: lluitar per l'eradicació de la violència que pateixen les dones pel sol fet de ser-ho.

En aquest document hem optat per parlar de violència masclista que és la que recull la Llei dels drets de les dones per eradicar la violència masclista, marc d'actuació a Catalunya i, evidentment, a la nostra ciutat.

Fa uns anys que la violència envers les dones ha deixat de ser un problema privat per convertir-se en una preocupació social i el seu tractament una de les línies de treball de les administracions públiques al nostre país.

L'Ajuntament de Sabadell va especialitzar l'atenció a les víctimes l'any 2000 creant el Centre d'Atenció a la Dona i l'any 2002 amb un protocol municipal d'actuació davant les situacions de violència envers les dones. Amb l'aprovació del Pla Municipal per a la igualtat d'oportunitats entre Dones i Homes (2008-2012) s'adquireix el compromís d'actualitzar el protocol existent i elaborar uns circuits adaptats a la realitat i a l'experiència de cadascun dels actors que hi intervenen.

Durant aquests anys els diferents agents que hi han treballat s'han organitzat de manera informal quan no es tractava d'un cas d'emergència i han col·laborat per garantir la millor atenció possible a les víctimes. També els agents que només s'han ocupat de la part de sensibilització i prevenció han mantingut una relació directa amb el Programa d'Igualtat Dona-Home de l'Ajuntament per tal d'orientar en la mateixa línia de treball les seves accions.

Però l'experiència d'aquests anys i l'interès professional per millorar dia a dia l'actuació de les diferents administracions, entitats i organitzacions que treballen per eradicar la violència, han portat a l'elaboració d'aquest protocol que vol apropar-nos més a aquest model de ciutat lliure de violència masclista pel qual treballem.

Què és un protocol?

Si ens ajustem a la definició, es tracta d'un conjunt de procediments específics establerts en un pla. El que s'ha buscat en l'elaboració d'aquest document ha estat la posada en comú dels objectius dels diferents agents implicats i les accions necessàries per dur-los a terme, així com els itineraris a seguir en els casos d'actuació.

Els principis que ens han acompanyat durant aquest treball han estat:

- El respecte

Tant pel que fa a les víctimes com entre els i les diferents professionals que hi intervenen en un cas de violència.

La víctima de violència és l'única que resulta qüestionada en la seva condició i sobre la que tothom es permet opinar. Hem de fugir de l'estereotip i col·laborar en el seu creixement i empoderament a través dels serveis que l'acompanyaran en el seu procés i, sobretot, evitar la doble victimització.

Pel que fa a la segona part, cadascun dels agents que participa en aquest protocol ho fa des d'una disciplina, àmbit i/o organització diferent. El treball multidisciplinari implica l'actuació des de perspectives diferents que poden motivar diversitat d'opinions que han de ser respectades a l'hora de treballar.

- El reconeixement de la diversitat

No hi ha un perfil concret de la víctima de violència ni de l'agressor. És una xacra que no distingeix nacionalitats, nivells econòmics, educatius, socials... Cada situació ha de ser tractada com a única i amb solucions pròpies

- La integralitat

Per un problema complex cal buscar una resposta senzilla però que pugui combatre tots els aspectes que el componen. Per arribar a aquesta resposta cal incorporar una mirada integral que ens ajudi a actuar d'una manera sistèmica, és a dir, que les víctimes disposin a través de la xarxa de tots els recursos en el moment que els necessiti.

Per articular aquesta resposta cal incorporar la transversalitat com a eina de funcionament i que, tenint en compte les demandes i necessitats de les víctimes, es puguin articular les mesures específiques des de cadascuna de les responsabilitats.

- La cerca de l'excel·lència

Aquest model de treball necessita d'un seguiment i autoavaluació constant, així com d'un lideratge. Aquest últim se l'adjudica el Programa d'Igualtat Dona-Home de l'Ajuntament, ja que és el departament que té les competències municipals en aquest sentit, però tots els agents implicats es comprometen a coordinar-se i cooperar per avançar en la millora dels serveis d'atenció a la nostra ciutat.

- L'homogeneïtzació de la qualitat

Un dels drets principals per a totes les víctimes és rebre una atenció de qualitat a cadascun dels serveis en els que sigui atesa.

Com s'ha elaborat?

Per treballar en aquest protocol s'ha comptat amb l'orientació inicial d'una experta, la Dra. Consuelo Barea llicenciada en Matemàtiques i en Medicina, que treballa com a psicoterapeuta i que centra el seu treball en l'assistència a les víctimes de la violència de gènere i que ja ha treballat a d'altres protocols.

La tardor de 2009 des del Programa d'Igualtat Dona-Home s'inicia el treball de preparació amb un taller sobre protocols impartit per la pròpia doctora Barea al personal del Centre d'Atenció a la Dona. A partir d'aquests criteris s'elabora un guió inicial i s'estableix un objectiu: comptar amb el protocol el novembre de 2010.

Seguint les indicacions inicials de l'experta es proposa la constitució d'un nucli dur impulsor del treball i que s'encarregui d'estructurar el futur protocol. Per formar aquest grup es pensa en els agents que protagonitzen la intervenció en les fases de prevenció, detecció, atenció i recuperació. Aquest nucli dur està format pels agents que es van considerar principals en una primera fase: Policia local, Mossos d'Esquadra, Servei de Salut de l'Ajuntament, Corporació Sanitària Parc Taulí, Serveis d'Atenció Primària, Serveis Socials i el Programa d'Igualtat. Les reunions d'aquest grup s'inicien el mes de desembre i s'han mantingut de manera periòdica el darrer dijous de cada mes i amb una freqüència major els darrers mesos.

Aquest grup ha definit l'estructura, els continguts, les línies de treball i ha nodrit de la seva experiència el document. A mesura que s'avançava en aquesta definició s'ha buscat la col·laboració d'altres agents que resulten també principals en el protocol, de manera que s'hi ha incorporat la Fiscalia de Sabadell i el Col·legi d'Advocats de Sabadell.

La resta d'agents que participen principalment en la incorporació d'accions de prevenció i sensibilització han anat incorporant les seves accions a partir de l'esquema elaborat pel nucli dur.

D'aquesta manera hem arribat a aquest protocol que pretén convertir-se, sobretot en una eina molt pràctica per a qualsevol professional de la nostra ciutat que s'enfronti a una situació de violència.

2. MARC LEGAL

2.1. Internacional

1979 - La convenció de les Nacions Unides sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW), i posteriorment el seu protocol facultatiu, reconeixen la necessitat de canviar les actituds, mitjançant l'educació dels homes i les dones, perquè acceptin la igualtat de drets i superin les pràctiques i prejudicis basats en rols estereotipats.

1993 - La conferència dels Drets Humans de Viena va proclamar que els drets humans de les dones i les nenes formen part integral dels drets humans universals. Així mateix, es reconeix la importància de la lluita per eradicar la violència envers les dones.

1995 - La Declaració de Beijing, sorgida de la IV Conferència Mundial sobre les Dones, crea un nou escenari per les polítiques d'igualtat i, concretament, en les accions contra la violència masclista. Per primer cop es reconeix que les causes de la violència són estructurals i es dona una definició de violència de gènere: "L'expressió violència contra les dones significa qualsevol acte de violència basat en el gènere que té com a resultat, o és probable que tingui com a resultat, danys i patiments físics, sexuals o psicològics per a les dones, incloent-hi les amenaces d'aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant en la vida pública com en la privada".

1997 - La Resolució de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides 200/49 condemna tots els actes de violència masclista contra les dones, i especialment la violència contra les dones en situacions de conflicte armat.

1997 - Resolució del Parlament Europeu "Tolerància zero contra la violència envers les dones" i el seu desenvolupament en 1999.

2001 - Decisió Marc del Consell d'Europa sobre l'Estatut de la víctima en el procés penal, que senyala la importància d'evitar processos de victimització secundària i la necessitat de serveis especialitzats i d'organitzacions de suport a la víctima.

2002 - Directiva 2002/73 del Parlament Europeu i del Consell relativa a l'aplicació del principi d'igualtat entre dones i homes en allò relatiu a l'accés a l'ocupació, a la formació i promoció professionals i a les condicions de treball. Es contempla atorgar protecció suficient en els supòsits d'assetjament i assetjament sexual en la feina.

2.2. Estatal

1978 - La Constitució Espanyola propugna entre els seus valors la igualtat i que els poders públics tenen l'obligació de promoure les condicions per a la llibertat i la igualtat de l'individu. Com a drets fonamentals s'estableixen: la igualtat davant la llei i la no discriminació, entre d'altres, per raó de sexe, i el dret a la vida, a la integritat físic i moral, i la prohibició de la tortura i les penes o tractes inhumans o degradants.

2003 - Llei Orgànica 11/2003 i, de 29 de setembre de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social de les persones estrangeres. També la Llei Orgànica 15/2003 que modifica el Codi Penal o la Llei 27/2003 reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica. Aquesta darrera Llei ha suposat una nova fita en les mesures adoptades des de els poders públics.

2004 - Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere. És la primera llei integral europea que recull una resposta global a la violència de gènere, amb la inclusió d'aspectes preventius, educatius, socials, assistencials, sanitàries i penals.

2.3. Autonòmic

2008 - El Parlament de Catalunya aprova la Llei dels drets de les dones contra la violència masclista. Aquesta llei parteix de la premissa que els drets de les dones són drets humans i que la violència masclista és una vulneració dels mateixos que impedeix el desenvolupament de la seva ciutadania, autonomia i llibertat.

Igual que la Llei Integral estatal recull una sèrie de mesures que aprofundeixen en la sensibilització, prevenció, atenció i recuperació, defineix les competències de les diferents administracions i estableix nous drets per a les víctimes.

2.4. Local

2008 - El Pla Municipal per a la Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes és aprovat pel Ple Municipal per unanimitat. Aquest Pla es constitueix com el full de ruta de les polítiques d'Igualtat a la nostra ciutat i estableix 6 àmbits d'actuació que desenvolupen 11 línies estratègiques sent una d'elles "eradicar la violència vers les dones, promovent una ciutat per a la no-violència" on s'han encabint les accions necessàries i, concretament, l'actualització del Protocol de violència.

3. MARC CONCEPTUAL

3.1. Classificació i formes de la violència

La violència vers les dones és un fenomen arrelat i present a la nostra societat però la seva visibilització ha estat una nova realitat. Totes i tots reconeixem la seva existència i hem deixat d'acceptar-la.

Arran de la identificació de la violència masclista i la seva denúncia s'ha reconegut el problema i s'ha estudiat científicament i és a partir d'aquest estudi que s'han definit els conceptes que la identifiquen.

Segons la Llei dels drets de les dones per eradicar la violència masclista, per violència masclista¹ s'entén *aquella que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.*

La mateixa Llei proposa una classificació de tipus de violència masclista en la qual basarem la definició d'accions que contempla aquest protocol:

a) Violència física: comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

b) Violència psicològica: comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaces, d'humiliació, de vexacions, d'exigència d'obediència o submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

c) Violència sexual i abusos sexuals: comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

d) Violència econòmica: consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

També defineix els àmbits en els quals es pot manifestar:

Primer. Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

Segon. Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i les menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. No s'hi inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella, definida en l'apartat primer.

Tercer. Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual o psicològica que es pot produir en el centre de treball i durant la jornada laboral, o fora del centre de treball i de l'horari laboral si té relació amb la feina, i que pot adoptar dues tipologies:

¹ Llei dels drets de les dones a eradicar la violència masclista, aprovada al Parlament de Catalunya el 16 d'abril de 2008.

a) *Assetjament per raó de sexe: el constitueix un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona en ocasió de l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear-los un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.*

b) *Assetjament sexual: el constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.*

Quart. Violència en l'àmbit social o comunitari: comprèn les manifestacions següents:

a) *Agressions sexuals: consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.*

b) *Assetjament sexual.*

c) *Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.*

d) *Mutilació genital femenina o risc de patir-ne: inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o hi produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.*

e) *Matrimonis forçats.*

f) *Violència derivada de conflictes armats: inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com ara l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.*

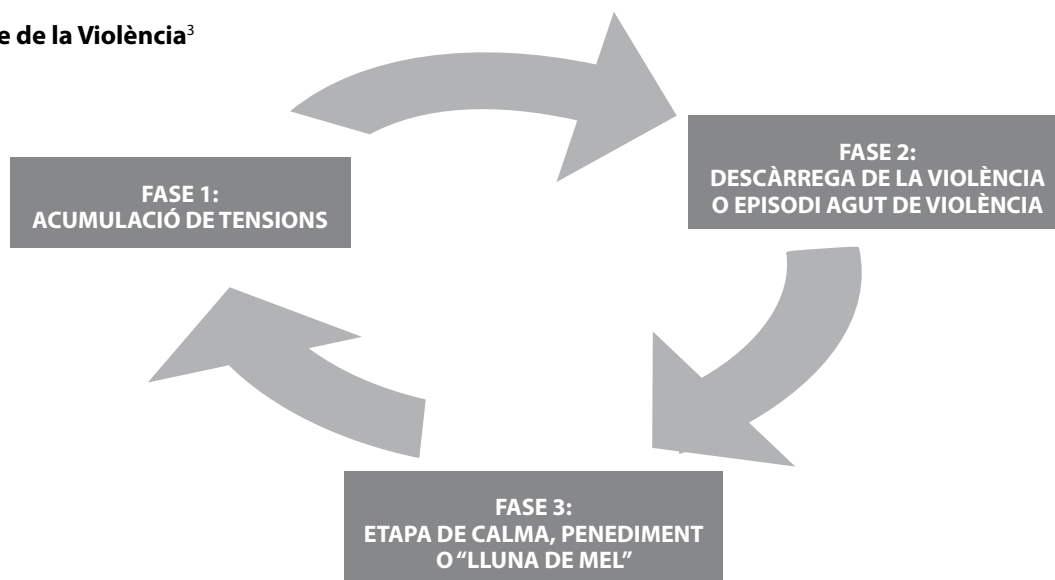
g) *Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com ara els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.*

Cinquè. Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

3.2. El cicle de la violència

Leonor Walker, psicòloga nord-americana, planteja la **Teoria del Cicle de la Violència**². Aquest cicle comprèn tres fases:

Figura del Cicle de la Violència³

Fase 1: Acumulació de tensions

Període amb un comportament inicial positiu. Els dos membres de la parella mostren la seva millor faceta i actitud. A mesura que la relació continua i evoluciona hi ha un increment de la demanda i de l'estrès. El comportament agressiu augmenta. Inicialment el comportament agressiu es dirigeix a objectes (donar puntades de peu al sofà, donar cops a la porta, trencar objectes, llançar coses...). Llavors hi ha un trasllat: es passa d'exercir violència contra objectes a exercir-la contra la parella. En aquesta fase pot donar-se un increment de l'abús del tipus verbal i físic. L'agressor fa responsable a la dona del seu comportament agressiu. Això dificulta que la dona identifiqui l'abús i sol confondre la dona. La dona, o la persona que pateix l'abús, intenta canviar la seva manera de comportar-se per així evitar la violència (p. ex.: fer que les criatures estiguin en silenci, mantenir més net l'habitatge, etc.). L'agressor intenta aïllar la dona del seu entorn per així tenir-la més controlada.

Fase 2: Descàrrega de la violència o episodi agut de violència

La tensió és alliberada a través d'una explosió de la violència i pot incloure abús emocional, sexual, físic i psicològic. L'agressor és qui decideix el moment i el lloc per desenvolupar l'episodi. En aquesta fase la tensió i l'estrès de l'agressor desapareixen, mentre que la dona sol estar més confusa i més excitada a causa de la violència.

Fase 3: Etapa de calma, penediment o "Lluna de mel"

Període on es manipula afectivament la víctima amb mostres d'amor i d'estima. És un període on regna certa calma. Pot passar que el maltractador reconegui que s'ha equivocat i prometi canvis d'actitud a la víctima, donant-li, així, esperança de cara al futur. És comú que el maltractador actuï com si res hagués passat, prometi ajuda terapèutica i no tornar a fer-ho mai més. És probable que la violència torni a fer un esclat i torni a aparèixer si no hi ha intervenció i la relació continua. Per tant, aquesta etapa és una etapa que durarà poc temps i tornarà a començar el cicle.

² Walker L. The Battered woman syndrome. Nove York: Springer; 1984.

³ Protocol per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la salut a Catalunya- Document Marc

4. OBJECTIUS DEL PROTOCOL

4.1. Objectiu general

Garantir l'abordatge integral de la violència masclista a partir de la coordinació de tots els agents que treballen a la ciutat de Sabadell.

4.2. Objectius específics

Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.

Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i recuperació.

Definir actuacions que permetin detectar i prevenir la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.

Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.

Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar, així, el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.

Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.

Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.

Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-ne.

5. MARC COMPETENCIAL I ÀMBITS D'ACTUACIÓ

5.1. Marc competencial

El marc territorial d'aquest protocol és la ciutat de Sabadell.

Aquest protocol vol actuar sobre tots els àmbits que ajudin a avançar cap a una ciutat amb tolerància zero vers la violència masclista: prevenció i sensibilització; detecció, atenció i recuperació; i coordinació interdepartamental i interinstitucional.

Les accions recollides a cadascuna de les línies d'actuació van adreçades a diferents grups diana en funció del seu objectiu. A la ciutadania en general quan parlem de prevenció i sensibilització, als i les professionals quan parlem de detecció, a les víctimes (dones i el seu entorn més proper) en l'atenció i recuperació i les diferents administracions que hi participen pel que fa a la coordinació.

5.2. Àmbits d'actuació¹

1. Prevenció i sensibilització:

La prevenció i la sensibilització es concreten en mesures i/o accions que es fan per tal d'evitar o reduir la incidència de la violència masclista. Pel que fa a la prevenció, es tracta d'intervenir proactivament. Implica, doncs, actuar quan encara no s'han produït o manifestat les situacions de risc, i són mesures que es porten a terme mitjançant estratègies de sensibilització. La sensibilització són totes aquelles accions pedagògiques i comunicatives que tenen per objectiu modificar l'imaginari social de la ciutadania per tal d'avançar cap a l'eradicació de la violència masclista.

2. Detecció

Posada en marxa dels instruments teòrics, pràctics i tècnics que permeten identificar i fer visible la violència masclista. Aquest procés d'identificació permet posar en funcionament les accions necessàries per tal d'evitar el desenvolupament de la violència.

3. Atenció i recuperació

L'atenció són totes aquelles accions destinades a una persona per tal que pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments necessaris perquè es pugui resoldre la situació. L'atenció ha de poder facilitar la identificació de les necessitats de les dones en situació de violència per tal que aquestes facin conscient que el que estan vivint és una situació de maltractament. L'atenció s'ha de basar en el respecte i el reconeixement cap a la presa de decisions de les dones que malauradament es troben en aquest procés. És important, doncs, garantir una atenció de qualitat i no victimitzadora per tal de poder propiciar una bona recuperació.

¹ Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista (Institut Català de les Dones)

La recuperació inclou tots els serveis i recursos que, en diferents nivells i moments, faciliten el procés de recuperació de les dones. Hi ha diferents instruments de reparació com ara els laborals (ajudar la víctima a trobar una altra feina), els socials (beques i ajuts), els jurídics (acompanyament), els educatius (formació). Els diferents agents socials que intervenen en el procés ajudaran a la recuperació de les dones que es troben en situació de violència.

En aquesta etapa de recuperació la dona restableix i intenta col·locar tots els àmbits de la seva vida que han quedat danyats per la situació viscuda.

4. Coordinació interdepartamental i interinstitucional

L'aspecte clau per a poder desenvolupar i garantir el compliment d'un protocol d'aquesta envergadura, requereix comptar amb els mecanismes de coordinació i col·laboració, tant en el camp interdepartamental com interinstitucional, que faciliten l'intercanvi d'informació i el diàleg entre els diferents òrgans implicats i les persones que hi treballen. En l'àmbit interdepartamental es requereix la participació de diferents departaments de l'Ajuntament que garantiran tots els àmbits d'actuació (prevenció i sensibilització; detecció; atenció i recuperació). En l'àmbit interinstitucional tenim el suport i la participació de diferents departaments de la Generalitat de Catalunya (Interior, Salut, Acció Social).

6. AGENTS QUE HI INTERVENEN

6.1. Programa d'Igualtat Dona-Home

El principi d'Igualtat comporta l'absència formal de la discriminació i la promoció de la igualtat real que consisteix en la igualtat d'oportunitats i de tracte.

Per discriminació s'entén el tracte diferenciat que es dona a una o diverses persones pel fet de pertànyer a un determinat grup (en funció del sexe, de l'ètnia, de la ideologia, etc.), al marge de les seves capacitats personals, que altera o anul·la la igualtat d'oportunitats.

El Centre d'Atenció a la Dona (CAD) és un servei públic municipal especialitzat en l'atenció a les dones. Està adreçat a totes les dones empadronades a Sabadell i majors de 18 anys que es troben o s'han trobat en una situació de discriminació per raó de gènere.

El CAD és un espai de referència que ofereix informació i assessorament de professionals especialitzades.

El principal objectiu del servei és el de prestar atenció, assistència i orientació a la dona que es troba o s'ha trobat en una situació de discriminació en l'àmbit familiar, de parella, social o laboral.

Els objectius del Centre d'Atenció a la Dona són:

- Donar informació i orientació bàsica a les dones del municipi que ho demanin.
- Oferir atenció social especialitzada i professional a totes les dones que facin la demanda per una problemàtica personal derivada de la seva condició de dona.
- Oferir suport psicològic especialitzat i professional a dones que visquin o hagin viscut una situació de violència o de discriminació per raó de gènere, tant individual com grupalment.
- Oferir suport psicològic especialitzat als fills i/o filles de les dones ateses en el servei, en aquells casos que es consideri adient per realitzar una intervenció més integral en l'àmbit familiar.
- Oferir informació i assessorament sobre temes legals que comportin una discriminació per raó de gènere.
- Realitzar accions específiques de prevenció, sensibilització i detecció precoç de situacions de discriminació i violència vers les dones.
- Ser un espai de referència en el que la població en general pugui accedir a tot tipus d'informació relacionada amb la igualtat de gènere.

Per portar a terme aquests objectius es compta amb un equip multidisciplinari (treballadores socials, psicòlogues i advocades) que ofereix una atenció integral per poder treballar els processos de recuperació de les dones ateses i dels seus fills i filles.

L'accés al servei pot ser per iniciativa pròpia de la mateixa interessada o per derivació des de qualsevol altre servei municipal o extramunicipal. S'atén a hores convingudes, excepte en els casos en què es valori una atenció urgent.

6.1.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Establiment d'actuacions de sensibilització i prevenció de la violència vers les dones adreçades a la població jove, intentant implicar a les i els professionals del sistema educatiu.
- Realització de xerrades a escoles i instituts encaminades a prevenir als i les joves sobre determinades conductes i actituds embrionàries de la violència masclista.

- Definició de la formació obligatòria que han de tenir les persones professionals que intervenen en l'atenció a dones que estan o han estat en una situació de violència masclista, per garantir la qualitat de l'atenció i evitar la victimització secundària (començant per una revisió dels estereotips de gènere)
- Realització de campanyes de sensibilització i difusió sobre la violència vers les dones.
- Creació d'espais de reflexió sobre els models de masculinitat i feminitat.
- Establiment d'un fil de coordinació directa amb alguns mitjans de comunicació locals amb l'objectiu de poder informar des d'una perspectiva de gènere i evitar falsos mites relacionats amb la violència vers les dones.
- Implicació de tots els serveis de tots els àmbits en la prevenció i la detecció de la violència masclista.

b) Detecció

- Oferiment del màxim d'informació possible a tota la població sobre els recursos existents en el municipi per atendre a les dones que es troben o s'han trobat en una situació de violència.
- Establiment d'algunes estratègies de detecció precoç de les situacions més vulnerables o d'alt risc de violència.
- Aplicació dels protocols de detecció i d'atenció davant les situacions de maltractaments.
- Adquisició d'algunes pautes d'entrevista a fi de millorar l'habilitat pel cribatge o l'entrevista rutinària.
- Establiment d'indicadors de detecció de signes i/o símptomes físics o psíquics sospitosos.
- Realització d'una acurada valoració en aquells casos en els que es confirmen els indicadors de sospita, amb l'objectiu de poder avaluar el risc i la prioritat de les actuacions a realitzar.

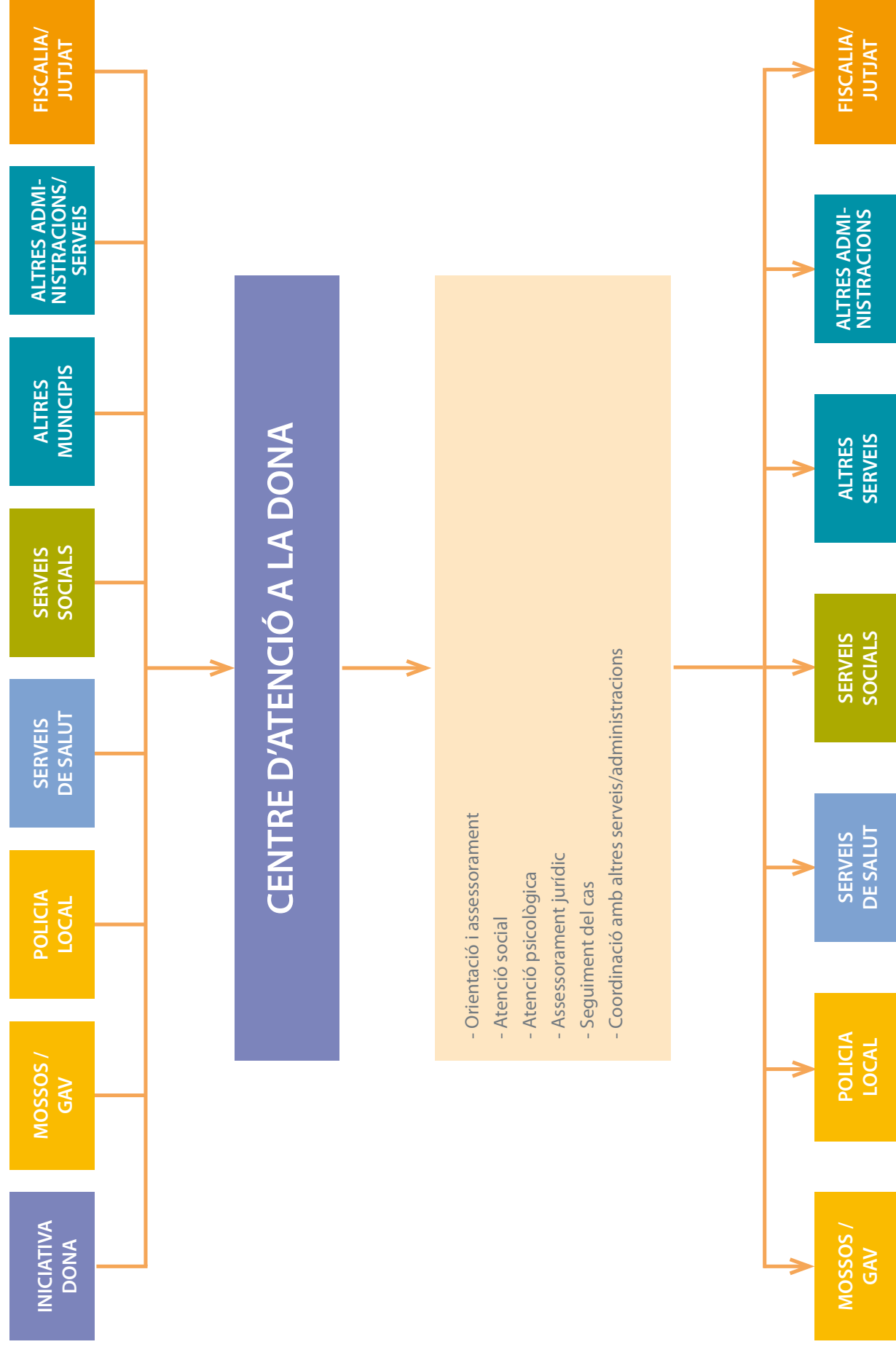
c) Atenció i recuperació

- Reforç i optimització dels serveis existents per a l'atenció i recuperació de les dones.
- Establiment d'una adequada coordinació amb el servei o la institució corresponent a fi d'agilitar la tramitació de recursos de protecció quan aquests siguin necessaris.
- Definició d'un model d'atenció a dones víctimes de violència que sigui proper, àgil i integral.
- Incorporació, en el circuit d'atenció, de totes aquelles situacions que, a més de la de violència, poden patir algunes dones que pertanyen a altres col·lectius marginals (immigració, prostitució, discapacitats, malalties mentals, etc.).
- Establiment, a nivell municipal, un circuit d'intervenció en els casos de violència que garanteixi l'abordatge integral de la situació, de manera àgil i eficient i evitant una victimització secundària.

d) Coordinació Interdepartamental i Interinstitucional

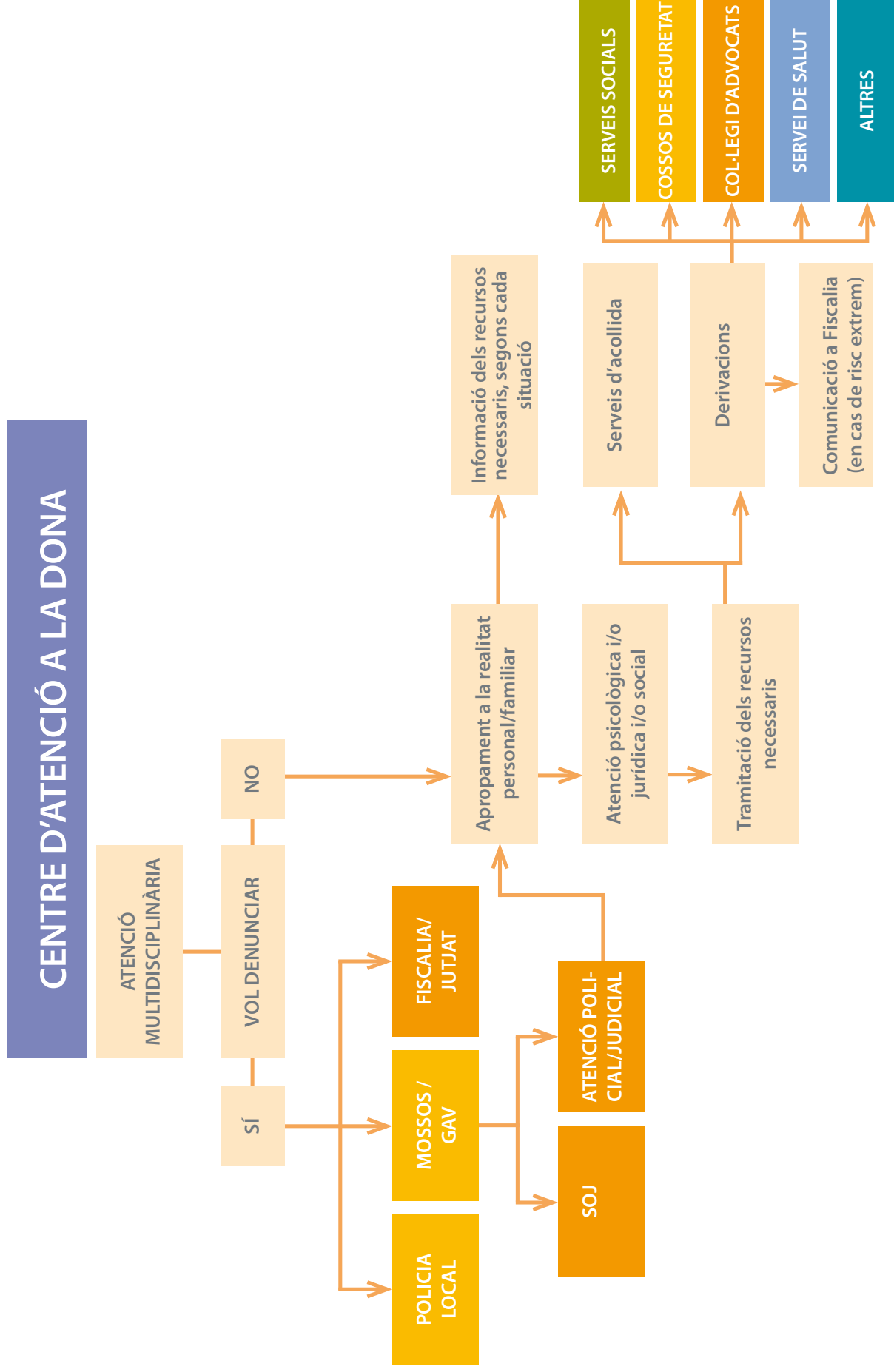
- Establiment i aplicació dels mecanismes de coordinació amb tots els serveis i departaments que intervenen en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència masclista.
- Creació de protocols específics amb aquells serveis que treballen amb col·lectius marginals que poden esdevenir també víctimes de violència masclista, amb l'objectiu de millorar la derivació i d'establir una intervenció coordinada.
- Revisió i cura del benestar dels i les professionals que treballen amb víctimes de violència masclista, potenciant espais de supervisió, a fi i efecte d'evitar el burnout dels mateixos.
- Creació d'una comissió d'avaluació i seguiment del Protocol establint les seves funcions.

6.1.2. Circuit Centre d'Atenció a la Dona

6.1.3. Circuit d'urgència

6.2. SERVEIS SOCIALS

La llei 12/2007 defineix els serveis socials com “el conjunt d'intervencions públiques que tenen com a objectiu garantir les necessitats bàsiques dels ciutadans, posant atenció al manteniment de llur autonomia personal i promovent el desenvolupament de les capacitats personals, en un marc de respecte per la dignitat de les persones”.

El sistema de serveis socials es defineix com el conjunt de recursos, equipaments, projectes, programes, equipaments i prestacions: de serveis, econòmiques i tecnològiques establertes en la cartera de serveis socials.

Les àrees bàsiques de serveis socials són la unitat primària de l'atenció social als efectes de la prestació dels serveis socials bàsics (SSB).

L'àrea bàsica de serveis socials bàsics (ABSSB) de Sabadell la componen diferents unitats bàsiques d'atenció o centres (CAP) que equivalen als sectors de població equivalents als del sistema de Salut.

Cada persona o unitat de convivència que accedeixi als serveis socials ha de tenir assignat un professional o una professional de referència (treballador/a social, educador/a social).

Objectius:

- Detectar les situacions de necessitat personal, familiar i comunitària en llur àmbit territorial.
- Oferir informació, orientació i assessorament a les persones amb relació als drets i els recursos socials i a les actuacions socials a què poden tenir accés.
- Valorar i fer els diagnòstics social, socioeducatiu i sociolaboral de les situacions de necessitat social a petició de l'usuari o usuària, del seu entorn familiar,
- Acomplir les actuacions preventives, el tractament social o socioeducatiu i les intervencions necessàries en situacions de necessitat social i fer-ne l'avaluació.
- Intervenir en els nuclis familiars o conviviales en situació de risc social, especialment si hi ha menors.
- Gestionar prestacions d'urgència social.
- Aplicar protocols de prevenció i d'atenció davant de maltractaments a persones dels col·lectius més vulnerables.
- Gestionar la tramitació de les prestacions econòmiques d'àmbit municipal i comarcal i les altres que li siguin atribuïdes.
- Informar a petició de jutges i fiscals sobre la situació personal i familiar de persones afectades per causes judicials.

6.2.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Participació en un programa de formació sobre la violència masclista.

Implementació d'un Pla de formació i reciclatge que incorpori metodologies de prevenció i sensibilització per capacitar als professionals dels serveis socials.

b) Detecció

- Treball conjunt amb els/les professionals sanitaris/es (model sociosanitari), per tractar de confirmar o descartar la situació de violència.

- Aplicació dels protocols de detecció i d'atenció davant de situacions de maltractaments.

- Oferiment, mitjançant l'atenció directa, del màxim d'informació sobre els recursos existents.

- Aplicació de pautes d'entrevista a fi i efecte de millorar l'habilitat pel cribatge o l'entrevista rutinària

c) Atenció i recuperació

- Oferiment de suport a la dona i al seu entorn familiar, mitjançant un pla de treball establert.

- Tramitació d'ajuts i recursos necessaris per la cobertura de necessitats bàsiques i la millora de la seva situació social.

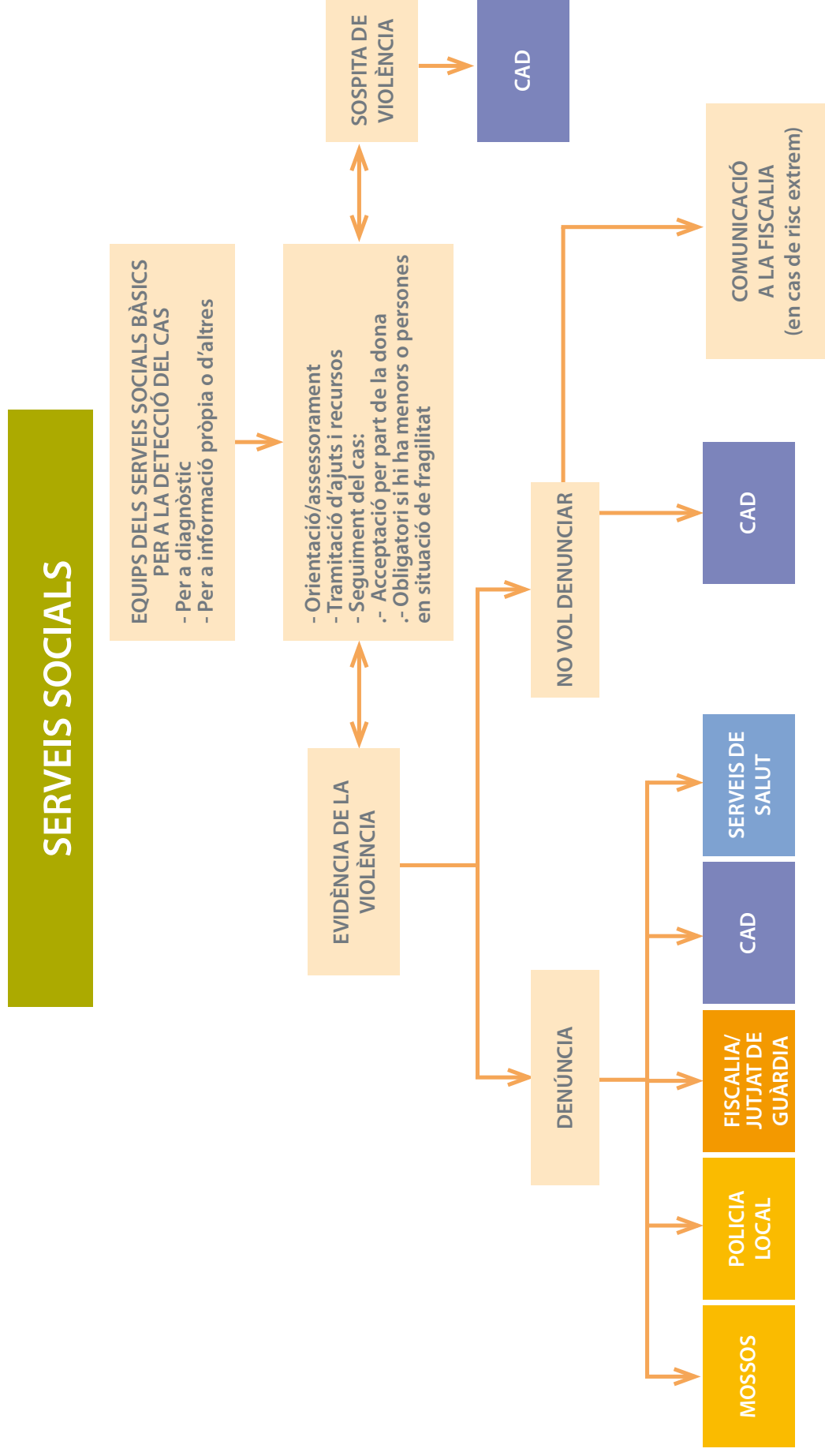
- Implementació del circuit d'intervenció integral consensuat i definit pel programa d'igualtat en els casos de violència.

d) Coordinació interdepartamental i interinstitucional

- Establiment i aplicació dels mecanismes de coordinació amb altres serveis implicats en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència de gènere.

- Participació en la definició del model d'atenció a dones víctimes de violència.

6.3. SERVEIS SANITARIS

Les actuacions del sistema sanitari estan orientades a la promoció de la salut, la prevenció de malalties i les accions curatives i rehabilitadores. Els serveis de salut donen una atenció integral a les persones d'acord amb les seves necessitats sanitàries i socials.

Els serveis sanitaris són cabdals per a la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de dones que viuen o han viscut situacions de violència, ateses les seves característiques quant a accessibilitat, contacte directe i continuat amb les dones, així com pels equips professionals multidisciplinaris.

Els serveis implicats, a través dels seus professionals, són els següents:

- Centres d'Atenció Primària (CAP)
- Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR)
- Hospital Parc Taulí.
- Servei d'urgències de l'hospital i Centres d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP)
- Serveis de Salut Mental
- Centre d'atenció i seguiment de les drogodependències (CASD)
- Serveis d'emergència 061 i Sanitat Respon
- Programa Salut i Escola

6.3.1. Centres d'Atenció Primària (CAP)

Els serveis d'atenció primària són el conjunt d'equips de professionals que ofereixen assistència socio sanitària en el territori.

Al municipi de Sabadell hi ha 12 centres d'atenció primària (CAP) i un consultori, distribuïts pels 7 districtes municipals. Són de titularitat pública, gestionats per l'Institut Català de la Salut i un, per la Corporació Sanitària del Taulí.

Els Centres d'Atenció Primària (CAP) són la porta d'entrada dels ciutadans i ciutadanes al sistema bàsic de salut. Les característiques d'accessibilitat, el contacte directe i continuat amb els diversos col·lectius de dones i el fet de comptar amb equips multidisciplinaris, fan de les consultes de primària un context idoni per detectar les dones en situació de violència, així com per prevenir i frenar les conseqüències de la violència en la salut i el seu benestar.

6.3.1.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Participació en un programa de formació sobre la violència masclista.
- Accions dirigides a millorar el coneixement dels i les professionals de la salut, inclús formant referents en alguns CAP, que puguin incrementar la consciència entorn la violència vers les dones entre els i les professionals de la salut i la comunitat en general.

b) Detecció

- Aplicació de pautes per a l'entrevista, a fi i efecte de millorar l'habilitat pel cribatge o l'entrevista rutinària.
- Utilització d'indicadors d'ajuda a la detecció de signes i símptomes físics o psíquics.
- Realització d'una valoració. En el cas que els indicadors de sospita siguin positius s'ha de sotmetre cada cas a una acurada valoració, bàsicament per poder avaluar el risc i la prioritat de les actuacions.

c) Atenció i recuperació

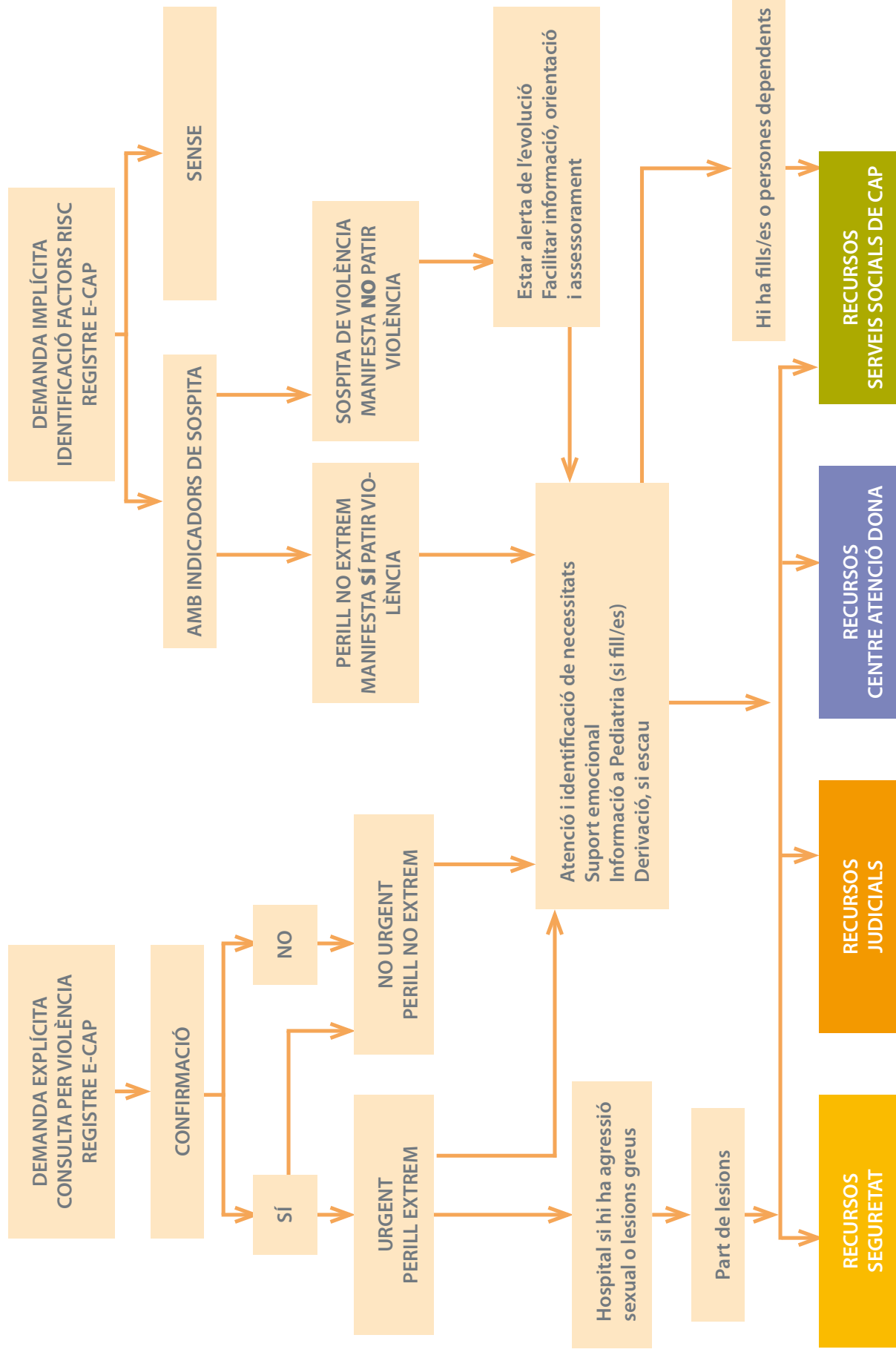
- Oferiment de tota la informació necessària per a la dona referent a recursos d'informació i atenció sobre la violència masclista.
- Treball en la consulta i seguiment, oferint atenció integral i interdisciplinària, tant dels problemes físics, psíquics i socials. Les pautes d'actuació dependran de si la situació és només de sospita sense confirmar violència, de violència però sense perill important o bé que es trobi en perill extrem.
- Elaboració d'un protocol per casos d'agressió sexual.
- Derivació, si escau, i amb el consentiment de la dona, al servei de salut mental, d'assistència social, recursos de la xarxa d'atenció a la dona, recursos judicials i de seguretat, etc.
- Realització del registre en la història clínica. Elaboració d'un full específic de monitoratge dins el programa informàtic de l'atenció Primària.
- Actuació amb els fills i filles i altres persones dependents.
- Realització objectiva de les lesions i emissió, si escau, del part de lesions i l'informe mèdic corresponent.

d) Coordinació interdepartamental i interinstitucional

- Participació en la definició del model municipal d'atenció a dones víctimes de violència masclista.
- Establiment i aplicació dels mecanismes de coordinació amb els altres serveis que intervenen en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència masclista.

6.3.1.2. Circuit CAP

EQUIP D'ATENCIÓ PRIMÀRIA SALUT

6.3.2. Centres d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP)

El CUAP atén les urgències produïdes a l'àmbit de l'atenció primària. És un servei que dona atenció les 24 hores, els 365 dies de l'any, en dos Serveis d'Atenció Continuada (SAC).

Ubicació a Sabadell i horaris d'atenció:

SAC Sant Fèlix: atén les urgències tots els dies de l'any, de forma ininterrompuda.

SAC Ca n'Oriac: atén les urgències de dilluns a divendres de 20.30 h a 8.30 h; dissabtes de 17 h a 8.30 h, i diumenges i festius les 24 hores del dia.

6.3.2.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Sensibilització de tots i totes els/les professionals dels centres d'urgències proporcionant formació i capacitat sobre la violència masclista.

b) Detecció

- Aplicació de pautes per a l'entrevista, a fi i efecte de millorar l'habilitat pel cribatge.

- Utilització d'indicadors d'ajuda a la detecció de signes i símptomes físics o psíquics.

c) Atenció i recuperació

- Atenció immediata i prioritària de la dona que ha patit una agressió, ja sigui de caire físic o psíquic. L'atenció serà equitativa tant si la visita és de forma espontània com si és a conseqüència de ser acompanyada pels cossos policials (autonòmic o municipal).

- Valoració del risc i el perill.

- Informació dels recursos que existeixen i dels quals pot disposar (denúncia a MMEE, PM o Jutjat de Guàrdia; atenció al Centre d'Atenció a la Dona; atenció als Serveis Socials, assessorament jurídic del Col·legi d'Advocats de Sabadell)

- Realització d'una valoració objectiva de les lesions i emissió d'un informe d'aquestes deixant constància a la història clínica.

- Emissió d'un part de lesions amb dues còpies, una per la dona i una altra pel Jutjat.

- Traslats a l'Hospital de Sabadell Parc Taulí en cas de lesions greus que no puguin ser ateses amb els recursos disponibles o en cas de sospita d'agressió sexual.

d) Coordinació interdepartamental i interinstitucional

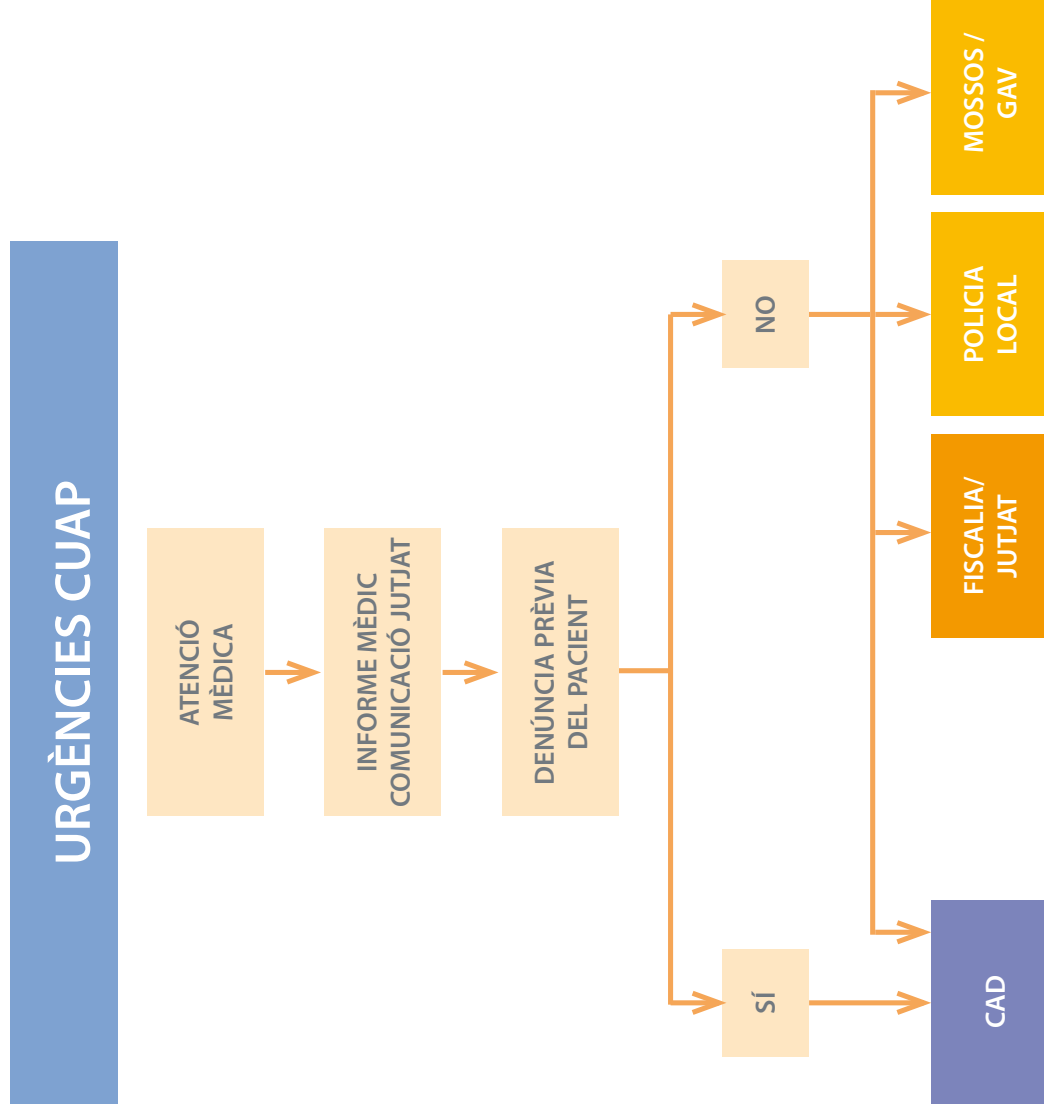
- Participació en la definició del model municipal d'atenció a dones víctimes de violència masclista.

- Establiment i aplicació dels mecanismes de coordinació amb les altres serveis que intervenen en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència masclista.

6.3.2.2. Circuit CUAP

6.3.3. Hospital de Sabadell

L'Hospital de Sabadell és un dels centres que formen la Corporació Sanitària i Universitària Parc Taulí que, com a entitat pública, té la missió de donar resposta a la població de referència amb una atenció sanitària i social de qualitat, resolutiva, integral i que fomenti l'equitat i la satisfacció en un marc de sostenibilitat.

La seva àrea d'influència és el Vallès Occidental Est i dona assistència a 427.219 ciutadans/es d'11 municipis del Vallès Occidental.

La seva ubicació és al parc del Taulí, 1.

L'Hospital de Sabadell es caracteritza per donar assistència especialitzada, integral, personalitzada i de qualitat, de forma programada i urgent, a les persones en situació de malaltia aguda o d'agudització de malaltia crònica i en situacions que ho requereixin.

En línies generals, a l'hospital es consideren els aspectes relacionats amb la prevenció, el control, la rehabilitació i la reintegració del malalt sota els principis de prioritització basats en la prevalença, la severitat i la complexitat dels seus problemes de salut. Es tracta també de fomentar l'ús més pertinent dels dispositius existents mitjançant la cooperació amb altres agents del sistema sanitari.

Respecte al tema de violència, existeix un protocol d'actuació davant la violència masclista i un altre protocol d'actuació davant la violència sexual a l'abast dels professionals sanitaris que atenguin a dones en aquesta situació. Aquests documents proporcionen les eines necessàries i estableixen els circuits que s'han de seguir per una perfecta atenció a la víctima i una adequada coordinació amb altres dispositius.

Àmbits assistencials a l'Hospital de Sabadell:

- Àrees d'hospitalització i hospitalització domiciliària.
- CCEE i Hospitals de dia
- URGÈNCIES
  - Àrea de l'aparell locomotor
  - Àrea de ginecologia i obstetrícia
  - Àrea medicoquirúrgica
  - Àrea pediàtrica
  - Psiquiàtrica

En cadascun d'aquests dispositius la Unitat de Treball Social té assignat/da un/a professional que dona atenció i suport a les situacions que ho requereixen.

L'hospital disposa d'un registre específic, en el seu sistema informàtic, que permet detectar els casos de violència que arriben al servei d'urgències. D'aquesta manera podem tenir una millor recollida de dades. Tanmateix, a l'arribada de la dona a l'hospital, se li dona una prioritat perquè sigui atesa en el dispositiu adequat seguint el protocol vigent segons convingui.

6.3.3.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Formació específica (tant interna com externa) sobre el tema als professionals interessats.
- Organització de sessions de treball entre els professionals implicats.

b) Detecció

- Revisió i actualització dels protocols vigents a la institució

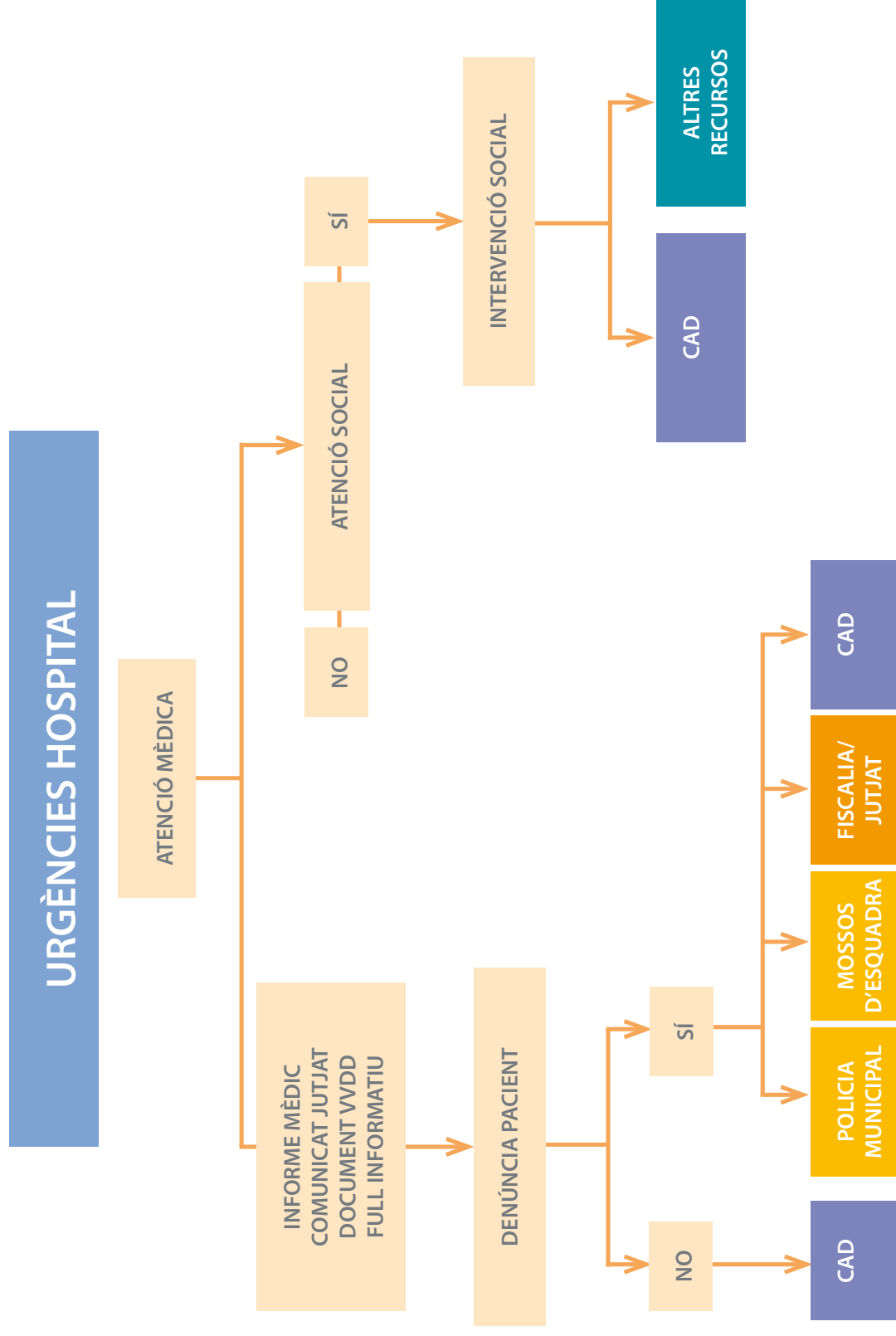
c) Atenció i recuperació

- Atenció urgent de la situació sanitària de la dona afectada.
- Atenció urgent per especialistes segons el tipus de maltractament (traumatologia, psiquiatria, treball social...).
- Derivació i programació de visita ambulatoria per especialistes de la CSUPT (Hospital de Sabadell, CSM).
- Facilitació d'informació escrita útil per a la dona després de la seva atenció a l'hospital (on posar la denúncia, on sol·licitar ajuda).
- Complementació de la documentació legal segons la normativa vigent (comunicat de VVDD, comunicat al Jutjat).

d) Coordinació interdepartamental i interinstitucional

- Participació en la definició del model municipal d'atenció a dones víctimes de violència masclista.
- Col·laboració amb altres institucions (ONG, ajuntaments...) en l'elaboració i definició dels seus protocols i/o plans d'actuació i l'establiment de circuits de connexió per assegurar una adequada atenció de la dona afectada.
- Coordinació amb altres institucions i derivació, si cal, per a l'atenció individual de la dona afectada (serveis socials, CAD, PASSIR...).
- Facilitació de dades d'activitat anuals al SCS.

6.3.3.2 Circuit Hospital de Sabadell

6.3.4. Centre d'Atenció i Seguiment de les Drogodependències (CASD)

El CASD de Sabadell és un centre sanitari ambulatori públic, d'accés directe i gratuït, que forma part de la XAD (Xarxa d'Atenció a les Drogodependències) del Pla Director de salut mental i addiccions de la Generalitat de Catalunya, i que treballa en la prevenció, l'atenció, el suport i la incorporació sociolaboral dels pacients que atén.

S'adreça a les persones que tenen problemes amb l'alcohol i/o qualsevol altra droga, i als seus familiars tant del municipi de Sabadell com dels de la comarca del Vallès Occidental-Sud, amb una població actual assignada de més de 307.000 habitants.

L'accés al servei es realitza per iniciativa pròpia o impulsats per familiars o amics, per derivació des de l'atenció primària social o sanitària, des de diverses especialitats hospitalàries o ambulatories, des de serveis de l'Administració de Justícia, centres d'Atenció a les Dones, Serveis escolars, EAPs, programa Salut i Escola, EAIAs, mutualitats, empreses, etc., les visites es programen a hores convingudes, i es prioritzen en funció de la valoració de la demanda.

Serveis que ofereix

- Acollida, informació i assessorament per als pacients i els seus familiars.
- Valoració del pacient des dels vessants orgànic, psicològic i social.
- Tractament mèdic de les drogodependències (programes de desintoxicació, programes lliures de drogues, programes de substitució amb agonistes...).
- Programes de salut i educació sanitària (intercanvi de xeringues, facilitació de preservatius, programes de prevenció de sobredosi...).
- Tractament psicològic: teràpies psicològiques individuals i/o grupals.
- Intervenció social: Informació, orientació i assessorament en l'àmbit social, familiar, laboral, econòmic, judicial, formatiu i del lleure. Valoració, recerca i derivació als recursos especialitzats i/o sociocomunitaris i de prestacions públiques.
- Informació i activitats de prevenció a escoles, centres laborals i locals d'oci, propers al CAS.
- Derivació a d'altres recursos assistencials.
- Assessorament a professionals sociosanitaris o de l'educació.

L'equip del CAS està format per un grup de professionals de la medicina, la infermeria, la psicologia i el treball social que treballen de forma interdisciplinària. L'enfocament terapèutic es duu a terme des d'una visió integral, biopsicosocial.

Cada pacient que accedeix al centre té assignat un/a terapeuta de referència, que col·labora amb ell/a en el disseny i seguiment del seu procés de tractament, establint objectius consensuats i coordinant-se amb els recursos adients per a dur-los a terme.

El col·lectiu de consumidors de drogues és molt heterogeni; s'atenen des de persones amb consums puntuals o crònics de substàncies amb situacions laborals, familiars, socials i de salut mental personal sense problemàtica significativa, fins a persones amb dependències greus i amb problemàtica psiquiàtrica i/o sociofamiliar considerable que agreugen el pronòstic del tractament ja sigui de la drogodependència com de les problemàtiques associades.

Tant en un com en l'altre context hi poden haver víctimes de maltractament i també maltractadors.

Quan una dona drogodependent és víctima de maltractament, podem observar que en certa forma, ambdues problemàtiques interactuen, és a dir, el consum pot ajudar a portar una situació que d'altra forma seria intolerable. El tractament de l'addicció li permetrà millorar els seus recursos personals per fer front a la situació de violència i l'atenció en serveis especialitzats en violència de gènere li permetrà rebre el suport social, legal i

psicològic i fins i tot prevenir una possible escalada de violència, ja que, com està descrit, la millora del consum de drogues per part de la víctima pot suposar un increment de l'agressivitat cap a ella

Les funcions del CASD pel que fa a la vessant de violència vers les dones es defineix en els següents apartats.

6.3.4.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Formació continuada dels professionals del CASD en temes de violència masclista per millorar els coneixements i les habilitats de detecció i abordatge dels casos.
- Treball amb els/les pacients de personalitat o psicopatologia que poden exercir com a factor de risc per ser potencials víctimes o agressors.
- Divulgació de les activitats preventives que s'organitzin a la ciutat adreçades a afavorir l'adquisició- millora d'habilitats personals per a pacients vulnerables o en risc de patir maltractament.

b) Detecció

- Incorporació a la història clínica del centre l'anamnesi directa i específica que permeti la detecció de víctimes de violència i maltractadors (a través d'entrevistes estructurades o semiestructurades consensuades).
- Detecció precoç d'indicadors de sospita de maltractament (físics, psicològics, socials...).
- Exploració junt amb altres serveis (derivats o amb el que es coordini el cas) quan hagi sospita de maltractament per part dels professionals però amb negativa de la dona d'haver patit violència, per tal de confirmar-la.

c) Atenció i recuperació

- Avaluació dels paràmetres de risc a través dels indicadors especificats als protocols, en els casos de violència detectats o sospitats.
- Informació dels drets i els recursos d'atenció, assessorament i denúncia / protecció (CAD, MMEE, PM o Jutjat de Guàrdia; Serveis Socials, EAIA, possibilitat de justícia gratuïta, assessorament jurídic del Col·legi d'Advocats).
- Treball amb la pacient del reconeixement de l'agressió en cas que ho negui o ho minimitzi.
- Treball amb la pacient sobre la denúncia (perquè la faci o perquè no la retiri).
- Oferiment de suport i acompanyament als recursos si cal.
- Exploració i avaluació de la situació familiar i la xarxa de suport, i facilitació de l'actuació que puguin necessitar els fills i altres persones dependents.
- Petició a la dona del consentiment informat per a la coordinació del seu cas amb la resta de serveis implicats, en casos no greus.
- Disposició d'un sistema d'accessibilitat per la consulta espontània.
- Atenció mèdica immediata a la dona que refereix haver patit una agressió recent per valorar danys físics o fer que siguin valorats (Trasllat a Corporació Sanitària Parc Taulí si les lesions són greus o si hi ha hagut agressió sexual) i posada en marxa del procés d'atenció - denúncia.
- Realització del part de lesions amb còpia per la dona i pel Jutjat, si l'atenció de les lesions es fa al CASD.
- Atenció especialitzada de la problemàtica de consum, parant especial atenció a la vinculació terapèutica per tal que el cas no es perdi.

- Facilitació d'atenció especialitzada simultània de la problemàtica de maltractament pel CAD. Derivació supervisada.
- Realització del control del procés de tractament fins aconseguir l'estabilització que permeti millor atenció ambulatoria a la dona maltractada i/o la utilització de recursos residencials específics (si calen) sense riscos per a ella o altres usuàries.
- Incorporació al procés de seguiment terapèutic de l'addicció, l'atenció a les conseqüències de l'agressió.

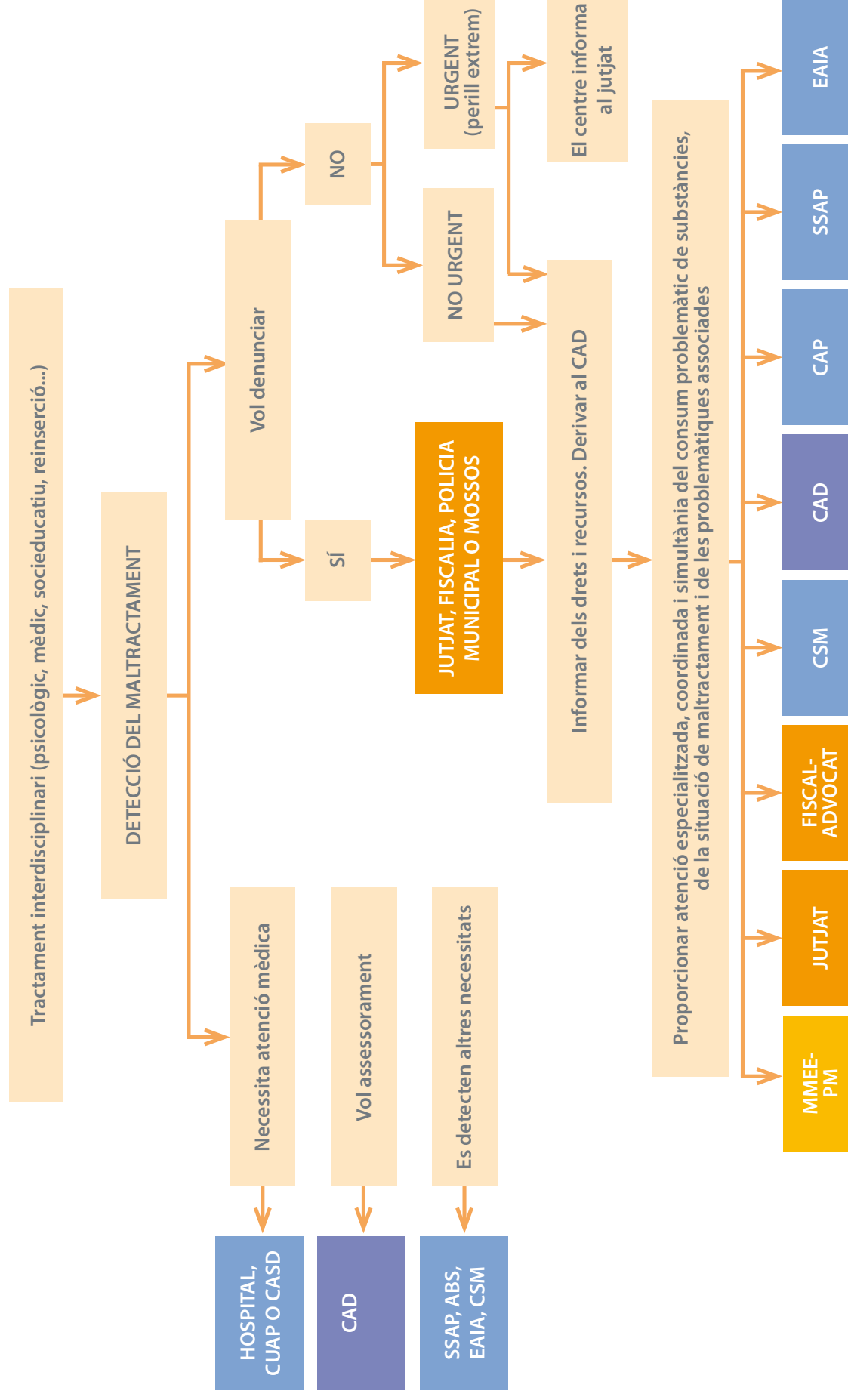
d) Coordinació interdepartamental i interinstitucional

- Utilització dels circuits de coordinació-derivació establerts pel protocol de ciutat amb tots els serveis implicats per proporcionar màxima cobertura legal sanitària, social..., mantenir la vinculació i minvar el risc d'abandonament del tractament psicoterapèutic, alertar dels riscos, evitar la cronificació de la situació i aconseguir tractaments el més integrals i efectius possibles.
- Facilitació de l'accés preferent a tractament de l'addicció a demanda dels altres serveis implicats en l'atenció a la dona maltractada.
- Valoració i informació especialitzada del grau de consum, gravetat de l'addicció, possibilitats i recursos terapèutics que poden ser d'interès per a l'atenció a la dona maltractada o la defensa judicial.
- Informació a jutjats i fiscal de les situacions de risc detectades.

6.3.4.2. Circuit CASD

CENTRE D'ATENCIÓ I SEGUIMENT DE LES DROGODEPENDÈNCIES

6.4. ALTRES SERVES SANITARIS

6.4.1. Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR)

Ubicat en l'àmbit assistencial d'atenció primària, el Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva és un servei d'activitats assistencials i educatives relacionades amb:

- Orientació i planificació familiar
- Atenció específica i confidencial als i a les joves
- Control i seguiment de l'embaràs
- Atenció materno-infantil
- Prevenció i assistència de malalties de transmissió sexual
- Prevenció i diagnòstic precoç del càncer ginecològic i de mama
- Atenció a la menopausa
- Prevenció i assistència a les malalties ginecològiques en general
- Atenció a grups o persones d'especial vulnerabilitat
- Suport psicològic en salut sexual i reproductiva

El servei està integrat per ginecòlegs/gues, llevadores i personal de suport.

Per les seves característiques esdevé un servei cabdal en la detecció i seguiment de casos de violència de gènere.

6.4.2. Serveis de Salut Mental

El Centre de Salut Mental Parc Taulí (CSM-PT) forma part de la Corporació Sanitària Parc Taulí (CSPT) amb un grau considerable de gestió descentralitzada.

El seu funcionament està alineat amb les directrius del Pla Director de Salut Mental i Addiccions del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

La seva missió és donar assistència a les persones amb problemes de salut mental o amb risc de la població de referència. Ser resolutive, integral, personalitzada i de qualitat; tot fomentant l'equitat, la continuïtat assistencial, la satisfacció, l'eficiència i la sostenibilitat.

La visió: el Servei de Salut Mental forma part de la Corporació Sanitària Parc Taulí, que vol ser líder en la prestació de serveis sanitaris integrals i capaç de donar resposta al seu compromís social, amb la competència i l'excel·lència dels seus professionals.

Els valors de l'organització són:

- la qualitat de vida i el benestar de les persones (la sensibilitat)
- la responsabilitat, el servei i l'excel·lència (la professionalitat)
- la consideració de l'entorn (el compromís)

S'ofereixen els següents serveis:

- Salut Mental Adults:
  - atenció ambulatoria d'adults
  - hospitalització d'aguts i subaguts
  - hospital de dia adults
  - centre de dia Antaviana
  - centre dispensador de metadona
  - unitat de desintoxicació
- Salut Mental Infantil i Juvenil:
  - atenció ambulatoria infantil i juvenil
  - hospital de dia d'adolescents
  - unitat de crisi d'adolescents

Els equips multidisciplinaris de professionals del Servei de Salut Mental de la Corporació Sanitària Parc Taulí (psiquiatres, psicòlegs/gues, infermeria, treballadors/es socials, terapeutes ocupacionals...), comparteixen i s'identifiquen amb la missió i els valors de la institució de la que formen part, que determinen un compromís per afegir valor als resultats de salut a la comunitat en la que treballen.

L'accés al servei especialitzat de salut mental es produeix a través d'altres serveis, del mateix Hospital de Sabadell i especialment de l'atenció primària, sanitària i social.

Es realitza una valoració inicial dels problemes de salut mental pels/les professionals del Centre per tal d'assignar al/la pacient els recursos i les intervencions més adequades des d'una visió integrada que inclou tots els aspectes bio-psico-socials.

Es realitzen activitats assistencials individuals, familiars i grupals, rehabilitació i reinserció, assessorament als/les pacients i a les famílies, activitats docents i d'investigació.

El Servei manté una coordinació interna i externa amb els diferents recursos sanitaris i socials del Sector de referència, als efectes de realitzar una gestió integrada dels recursos disponibles per a donar resposta a las necessitats de la nostra població, amb criteris d'eficiència i efectivitat.

6.4.3. Programa Salut i Escola

El Programa Salut i Escola té la finalitat de detectar i atendre precoçment comportaments de risc associats a problemes de salut mental, salut afectiva i sexual, consum de drogues i alcohol, i trastorns relacionats amb l'alimentació i el comportament, fonamentalment, adreçat als nois i les noies de 3r i 4t d'ESO.

El Programa, impulsat pels departaments de Salut i d'Educació de la Generalitat ofereix un espai de consulta oberta als joves dins els centres educatius de secundària i la inclusió d'activitats de promoció de la salut i de prevenció.

Les activitats del Programa es promouen a partir dels Equips d'Atenció Primària de Salut i del servei de promoció de la salut del municipi.

Els objectius del Programa vers els/les adolescents i joves són:

- Facilitar informació amb professionals sanitaris
- Apropar els serveis de salut als centres docents i als adolescents
- Afavorir la confidencialitat i uns serveis realment a l'abast
- Educar en com millorar la seva salut
- Informar de les conductes de risc per a la salut
- Fer més efectiva la detecció precoç i la intervenció
- Reduir els factors de risc que afecten negativament la salut dels nois i de les noies.

El Programa Salut i Escola aporta:

- Un/a professional referent del centre de salut a tots els centres d'educació secundària.
- Professionals sanitaris específicament formats, més propers.
- Equips especialitzats en salut (en salut mental infantil i juvenil, en atenció al consum de drogues, en atenció a la salut sexual i reproductiva...).
- Sessions d'educació sanitària, materials específics per l'educació sobre la salut.
- El treball conjunt de sanitaris/es i educadors/es orientat a la salut dels i les adolescents.

6.4.4. Serveis d'emergència 061 i Sanitat Respon

El Sistema d'Emergències Mèdiques, SA (SEM) és una empresa pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, adscrita al Servei Català de la Salut (CatSalut).

El SEM és una organització prestadora de serveis sanitaris encarregada de donar resposta a les urgències i emergències extra-hospitalàries, oferir el transport sanitari urgent, la cobertura de situacions de risc previsible mitjançant el servei 061 i oferir informació sanitària i consell de salut amb el servei telefònic SANITAT RESPON.

El seu equip de persones està format per professionals mèdics, d'infermeria i tècnics de transport sanitari.

6.5. SERVEIS DE SEGURETAT

6.5.1. Mossos d'Esquadra

El cos dels Mossos d'Esquadra té presència policial a tota Catalunya, dona resposta a les demandes de seguretat i/o protecció de les persones i mobilitza els recursos assistencials necessaris per donar auxili i protecció a la ciutadania en situacions de risc i/o conflicte.

Els Grups d'Atenció a la Víctima ofereixen atenció especialitzada a totes les comissaries, a les víctimes relacionades amb els delictes violents, sexuals, de violència masclista, de violència domèstica, contra menors i tots aquells en els que estiguin relacionats col·lectius de risc o especialment vulnerables.

La missió de la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra és protegir el lliure exercici dels drets i llibertats i garantir la seguretat ciutadana, vetllant, des de la proximitat, per la convivència pacífica i la protecció de les persones i els béns, d'acord amb l'ordenament jurídic.

Des dels Grups d'Atenció a la Víctima, la missió principal és la prevenció, detecció, intervenció i seguiment dels casos de violència domèstica, violència de gènere i altres víctimes.

La principal funció del GAV és realitzar el seguiment dels casos, tinguin ordre de protecció o no.

6.5.1.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Realització de xerrades a escoles i instituts encaminades a prevenir als joves sobre determinades conductes i actituds embrionàries de la violència de gènere.
- Control diari dels incidents relacionats amb la violència de gènere succeïts a la Comissaria dels Mossos d'Esquadra de Sabadell.
- Explicacions als *briefings*⁵¹ per a la sensibilització de la resta de membres del Cos de Mossos d'Esquadra que formen part de la Comissaria de Sabadell.

b) Detecció

- Recull de les denúncies instruïdes a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà de la Comissaria dels Mossos d'Esquadra de Sabadell, relacionades amb la violència domèstica i la violència masclista.
- Recull dels assessoraments realitzats per part del Grup d'Atenció a la Víctima de totes aquelles persones que en un principi no volen denunciar però volen saber quins drets tenen i de quins recursos disposen.

c) Atenció i recuperació

- Seguiment dels casos amb trucades telefòniques periòdiques i, si s'escau, visites domiciliàries.
- Establiment de proteccions especials en casos d'alt risc.
- Acompanyaments a hospitals i a judicis
- Derivació al servei especialitzat per a la recuperació de la dona (Serveis Socials, Centre d'Atenció a la Dona i Oficines d'atenció a la Víctima del Departament de Justícia)

d) Coordinació interdepartamental i interinstitucional

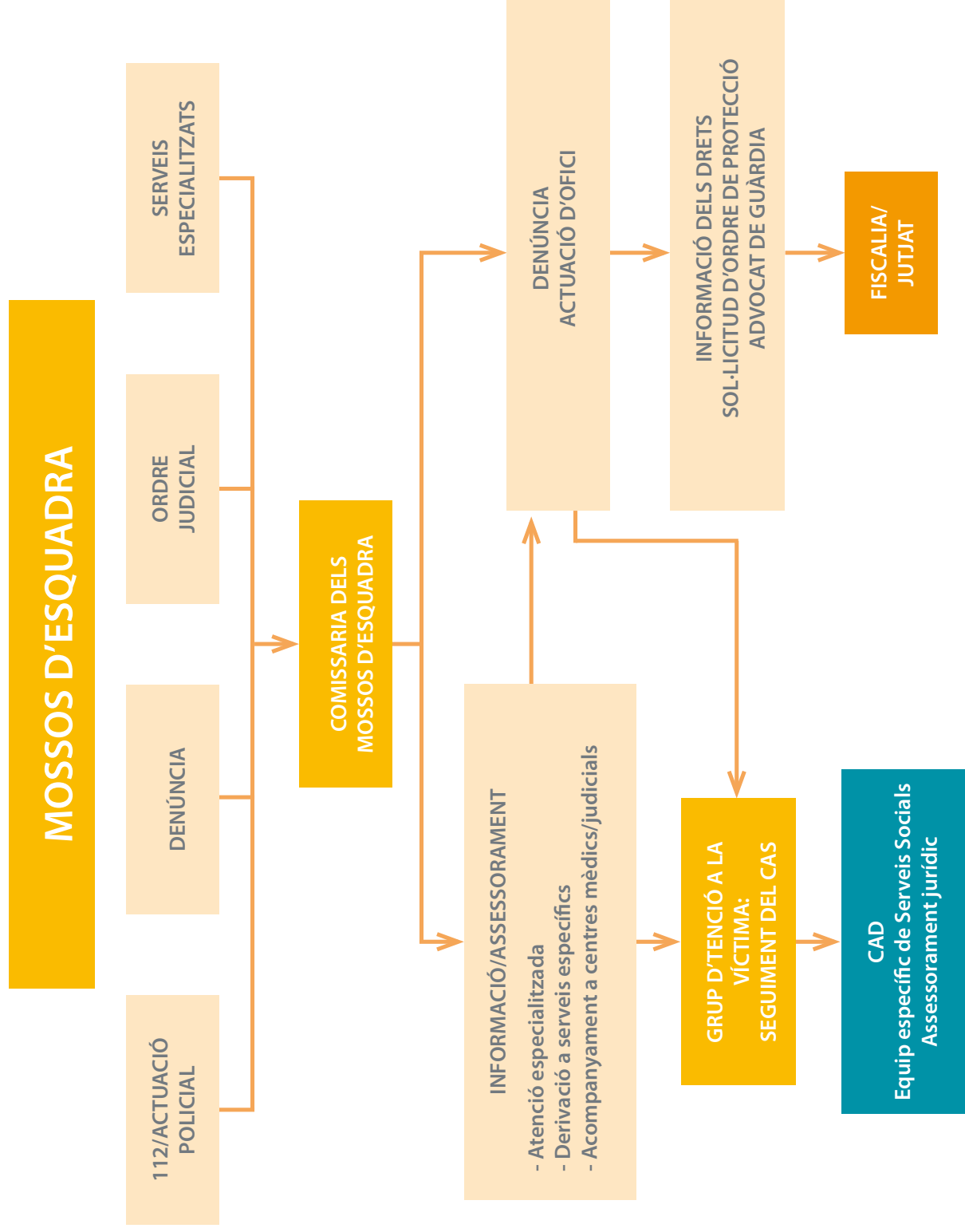
- Realització d'un treball transversal dins el cos de policia i entre aquest i els altres òrgans de l'administració i la comunitat. Des del Departament d'Interior es duu a terme una coordinació amb els Departaments de Salut, Acció Social i Ciutadania, Educació i Justícia, entre altres.

---

⁵¹ Reunions prèvies a l'inici de cada torn de servei.

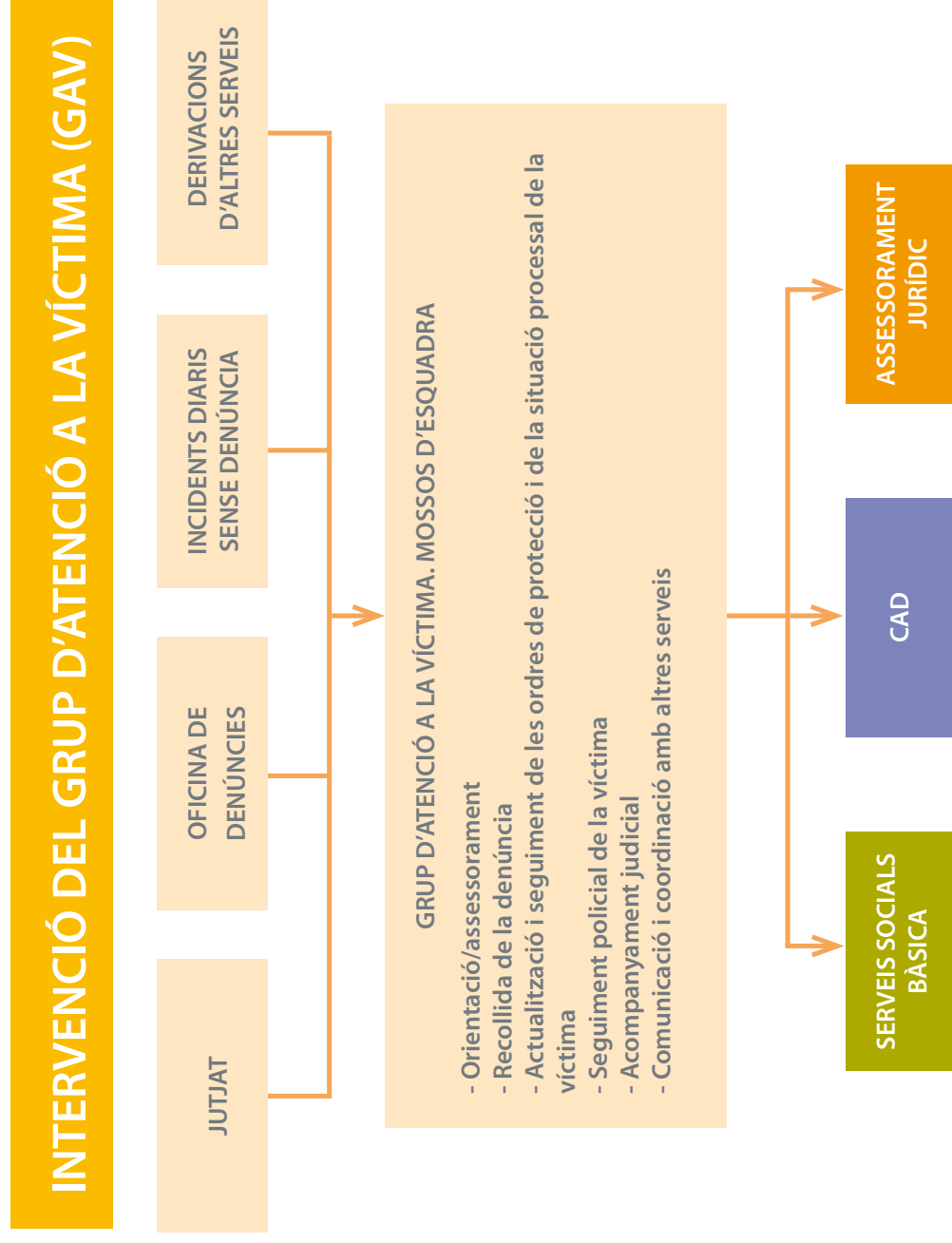

6.5.1.2. Circuit Mossos d'Esquadra

6.5.1.3. Circuit Grup d'Atenció a la Víctima

6.5.2. Policia Municipal

La Policia Municipal de Sabadell dóna resposta a les demandes de seguretat i/o protecció de les persones i mobilitza els recursos assistencials necessaris per donar auxili i protecció a la ciutadania en situacions de risc i/o conflicte.

La missió de la Policia Municipal de Sabadell és protegir el lliure exercici dels drets i llibertats i garantir la seguretat ciutadana, vetllant, des de la proximitat, per la convivència pacífica i la protecció de les persones i els béns, d'acord amb l'ordenament jurídic.

El servei d'Atestats de Policia Municipal de Sabadell ofereix atenció especialitzada a les víctimes relacionades amb els delictes violents, sexuals, de violència masclista, de violència domèstica, contra menors i tots aquells en els que estiguin relacionats col·lectius de risc o especialment vulnerables.

6.5.2.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Atenció i recuperació

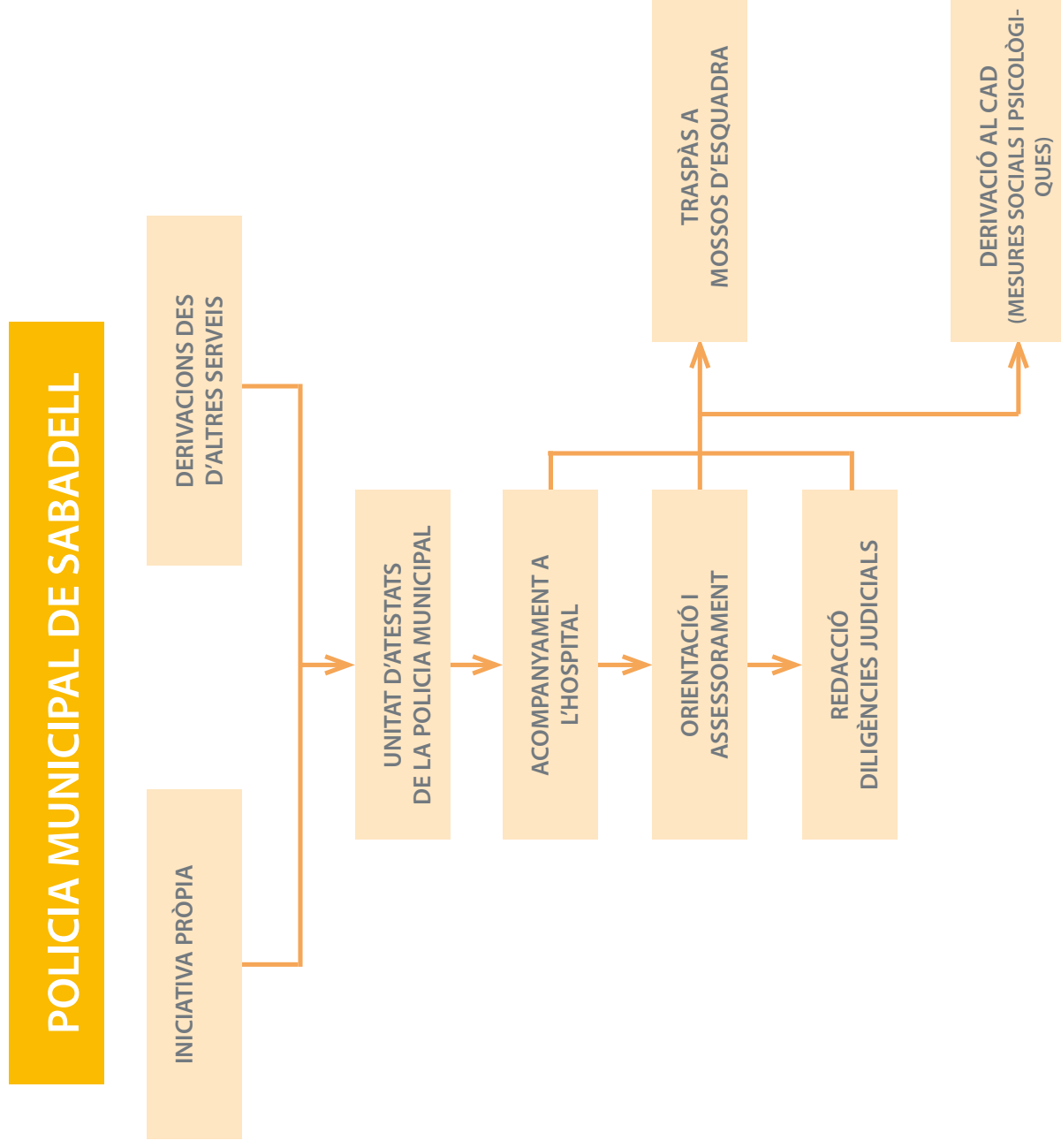
- Realització de la primera atenció, oferint assistència mèdica a la víctima.
- Explicació a la víctima dels seus drets.
- Sol·licitud de les ordres i mesures adients al cas (judicials, socials, econòmiques...).
- Detenció de l'autor dels fets, realitzant les diligències inherents al delicte comès.
- Orientació a la víctima per a que s'adrexi al Centre d'Atenció a la Dona de l'Ajuntament.

b) Coordinació interdepartamental i interinstitucional

- Realització del traspàs al Cos de Mossos d'Esquadra.

6.5.2.2 Circuit de la Policia Municipal

6.6. SERVEIS JUDICIALS

6.6.1. Fiscalia

La Fiscalia d'Àrea de Sabadell està en contacte amb el Servei de Violència Domèstica de la Fiscalia de Barcelona, atès que l'esmentada especialitat té un àmbit provincial, i al seu torn se segueixen les directrius de la Fiscalia Delegada de la Fiscalia General de l'Estat sobre Violència Domèstica, la qual cosa permet una actuació i una resposta unitària del Ministeri Fiscal a tot l'Estat.

A través del servei es pretén, no tan sols l'actuació dels Fiscals en les denúncies que es presenten, sinó que aflorin supòsits de violència domèstica en què la víctima no ha formulat denúncia. Un dels majors problemes que persisteixen en la lluita contra la violència familiar, és el silenci de les víctimes, que o bé no denuncien o s'aparten immediatament d'un procediment ja iniciat.

Per a això, és fonamental que la Fiscalia d'Àrea tingui coneixement d'aquells supòsits de maltractaments en l'àmbit familiar, que per les especials relacions entre agressor i víctima, no són objecte de denúncia. En aquests casos els contactes amb els Serveis Socials i els professionals de la Medicina són fonamentals, ja que una comunicació a la Fiscalia d'Àrea permet una inicial investigació a través de les corresponents diligències d'investigació i, si és el cas, la interposició de la denúncia si és procedent. És fonamental la detecció i prevenció, per evitar que aquestes conductes es perpetuïn i fins i tot es converteixin en situacions més greus.

Així, en aquells casos en què la dona es nega a denunciar i el personal sanitari tingui fundades sospites de l'existència de maltractaments físics o psíquics (no existeix constatació clara de l'origen de les lesions com per poder emetre el corresponent part de lesions), es recomana comunicar a la Fiscalia l'esmentada situació, tal com estableix el precepte legal. La Fiscalia decidirà d'acord amb els indicis que es puguin aportar o ampliar, quina és la situació processal adequada.

En aquests moments el Servei de Violència Domèstica de la Fiscalia Provincial de Barcelona permet que, des de la mateixa Fiscalia, s'ofereixi un tractament multidisciplinari i transversal a la problemàtica derivada de la violència en l'àmbit familiar, ja que el servei de Violència domèstica utilitza l'equip multidisciplinari existent en el Servei d'Atenció a les Víctimes de la Fiscalia compost per Fiscals, treballadora social, psicòlogues i una unitat de la Policia Autònoma, a fi de poder oferir assessorament, protecció i ajuda a les víctimes dels esmentats delictes. Com sigui que la Fiscalia d'Àrea de Sabadell, no compta amb l'esmentat equip multidisciplinari, sens perjudici que pugui acudir al seu assessorament en determinats casos, tal carència ha de suplir-se mitjançant un canal de comunicació fluid i la col·laboració externa amb els diferents agents que intervenen en aquesta matèria amb seu a Sabadell, així Centre d'Atenció a la Dona, els Serveis Socials, el Sistema Sanitari, el Sistema Educatiu, l'Habitatge, les Entitats Ciutadanes, el Grup d'Atenció a la Víctima (GAV) de la Comissaria dels Mossos d'Esquadra, la Policia Local, els Jutjats, el Col·legi d'Advocats..., per tal d'impulsar i harmonitzar les qüestions relatives a l'atenció de la víctima en el moment anterior i posterior a la denúncia interposada i al seu pas pel Jutjat.

La intervenció de la Fiscalia d'Àrea de Sabadell en matèria de Violència sobre la Dona, es pot classificar en tres àmbits:

A/- Diligències Preprocessals. La Fiscalia d'Àrea incoa diligències preprocessals d'investigació penal o civils o fins i tot informatives davant una denúncia o compareixença, sigui de la víctima, d'un tercer o comunicacions de diferents Institucions d'assistència a la Dona (Serveis Socials...) que informen a la Fiscalia bé de conductes que poden constituir delictes o falta o de situacions de risc relacionades amb la dona. En aquests supòsits, s'estudia l'assumpte, es recullen els informes, documents o es practiquen diligències a fi de dilucidar si ha de presentar-se denúncia o, en cas negatiu, valorar la millor solució per abordar el problema. En aquests últims casos, el Fiscal pot decidir iniciar una demanda o impulsar el procediment civil ja incoat, consultar o derivar l'assumpte a altres institucions per a un millor abordatge des d'un punt de vista social del problema.

B/- La seva intervenció en el marc del procediment penal: Guàrdies, Instrucció i Jutjat Penal. Quan ja existeix un procediment penal incoat, la Fiscalia d'Àrea reunirà la informació per facilitar al Fiscal adscrit al Jutjat o que hagi d'assistir a judici oral o finalment informar l'executòria, a fi de coordinar la millor i més eficaç actuació en ares de l'interès social.

També instarà, si és el cas, l'adopció de mesures cautelars de protecció de la víctima quan sigui procedent, i vetllarà pel seu efectiu compliment, igualment pel que fa a l'allunyament com a pena accessòria.

L'existència d'un registre informatitzat dels assumptes relatius a la violència de gènere, a través del programa de Gestió Integral de Fiscalia (GIF), permet en principi el registre i seguiment complet de totes les dades importants relacionades amb la violència de gènere.

C/- Control de les situacions de risc en l'àmbit de l'execució de la pena, a través de la informació que facilita el Centre Penitenciari relativa a presos excarcerats dins de l'Àrea de Sabadell (Sabadell - Cerdanyola) i en situació de provocar un risc cap a la seva parella o exparella. En aquests casos, la Fiscalia d'Àrea oficia al Cos de Mossos d'Esquadra del municipi on vagi a residir la persona excarcerada a fi que adoptin les mesures sobre la seva vigilància que estimin pertinents, prèvia informació a la víctima del fet de l'excarceració. En matèria d'execució, s'hauran de procurar les col·laboracions necessàries amb entitats públiques de caràcter local a fi que es realitzin de manera efectiva els programes formatius, culturals i/o d'educació sexual, que conforme a l'art. 83.1.6è.2 tenen caràcter preceptiu en els delictes relacionats amb la violència de gènere com a regles a les quals es condiciona la suspensió de l'execució de la pena. Així com en seu de Mesures Alternatives.

L'entrada en funcionament a finals de desembre de 2007 del Jutjat de Violència sobre la Dona a Sabadell, que conforme a l'art. 87 ter. LOPJ, coneix en fase d'instrucció en l'ordre penal i en exclusiva, d'aquells actes de violència física i psicològica, incloses les agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de llibertat, quan s'exerceix sobre les dones per part dels qui siguin o hagin estat els seus cònjuges o dels qui estiguin o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, fins i tot sense convivència; així com de les causes civils "relacionades" amb les causes penals que instrueixin en matèria de violència sobre la dona, al qual estan adscrits dos Fiscals de manera permanent, i alternada entre ells, de les guàrdies, ha optimitzat la intervenció del Fiscal en temes penals i civils relacionats amb la Violència sobre la Dona.

6.6.2. Col·legi d'Advocats

Com un agent més en la lluita contra la violència masclista, fa més de vuit anys que el Col·legi d'Advocats de Sabadell, va crear un servei especialitzat en l'assistència a la víctima, que, si bé en un primer terme va ser de Violència Domèstica, una vegada publicada la Llei 1/2004 de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere, es va centrar exclusivament en aquesta matèria.

Aquest servei consisteix en la designació immediata d'un/a advocat/da per a qualsevol dona, amb independència de l'edat o nacionalitat, que hagi estat agredida de qualsevol forma per un home, que sigui o hagi estat la seva parella, o amb el que hagi tingut una relació sentimental estable.

Està integrat per advocats/des especialitzats/des en matèria de dret penal i de família, que s'han format en cursos homologats i tenen una experiència mínima de cinc anys en aquests àmbits.

Es caracteritza per la unitat de defensa, és a dir, per tal d'evitar l'anomenada "peregrinació de la víctima", una vegada una dona ha sol·licitat l'assistència Lletrada, l'advocat/da que l'hi ha estat designat/da la defensarà en tots els temes que tinguin relació amb la seva situació de violència masclista, és a dir, en els procediments penals que es derivin de la pròpia agressió, com els que s'iniciïn arrel de l'incompliment d'una ordre de protecció, així com en els procediments civils de divorci, guarda i custòdia dels fills o filles, mesures provisionals, i l'execució de tots ells.

Els objectius del torn d'ofici en la especialitat de Violència contra la Dona són:

- Assessorar a totes les dones que es trobin en situació de violència masclista que ho sol·licitin, fins i tot de forma prèvia a la denúncia.
- Oferir assistència a les víctimes en les dependències policials quan ho requereixin, una vegada han estat informades dels seus drets pels agents.
- Oferir assistència a les víctimes en seu judicial, per tal de formalitzar l'acusació i sol·licitar l'ordre d'allunyament amb o sense mesures civils, si s'escau.
- Assessorar, i si cal, dirigir la defensa dels seus drets i del seus fills i filles menors, en els procediments civils que s'hagin d'iniciar.
- Oferir un suport legal constant a la dona durant tot el procés i amb un màxim de dos anys des de la designació.

Per acomplir amb aquests objectius, el Col·legi disposa, a la primera planta dels Jutjats de Sabadell, del Servei d'Orientació Jurídica, on es poden adreçar les dones que necessitin d'un assessorament previ a l'inici d'un procediment judicial o a la interposició d'una denúncia.

En cas de necessitar l'assistència una vegada s'ha pres la decisió de denunciar o quan la denúncia ja es troba en seu judicial, el Col·legi compta amb un advocat/da de guàrdia, cada dia, especialitzat/da en la matèria, localitzable les 24 hores i al que només cal trucar per telèfon si la dona reclama el seu servei. Si la dona demana advocat/da en les dependències policials, el mateix lletrat serà qui l'acompanyarà al Jutjat, i es considerarà designat per a tot els processos.

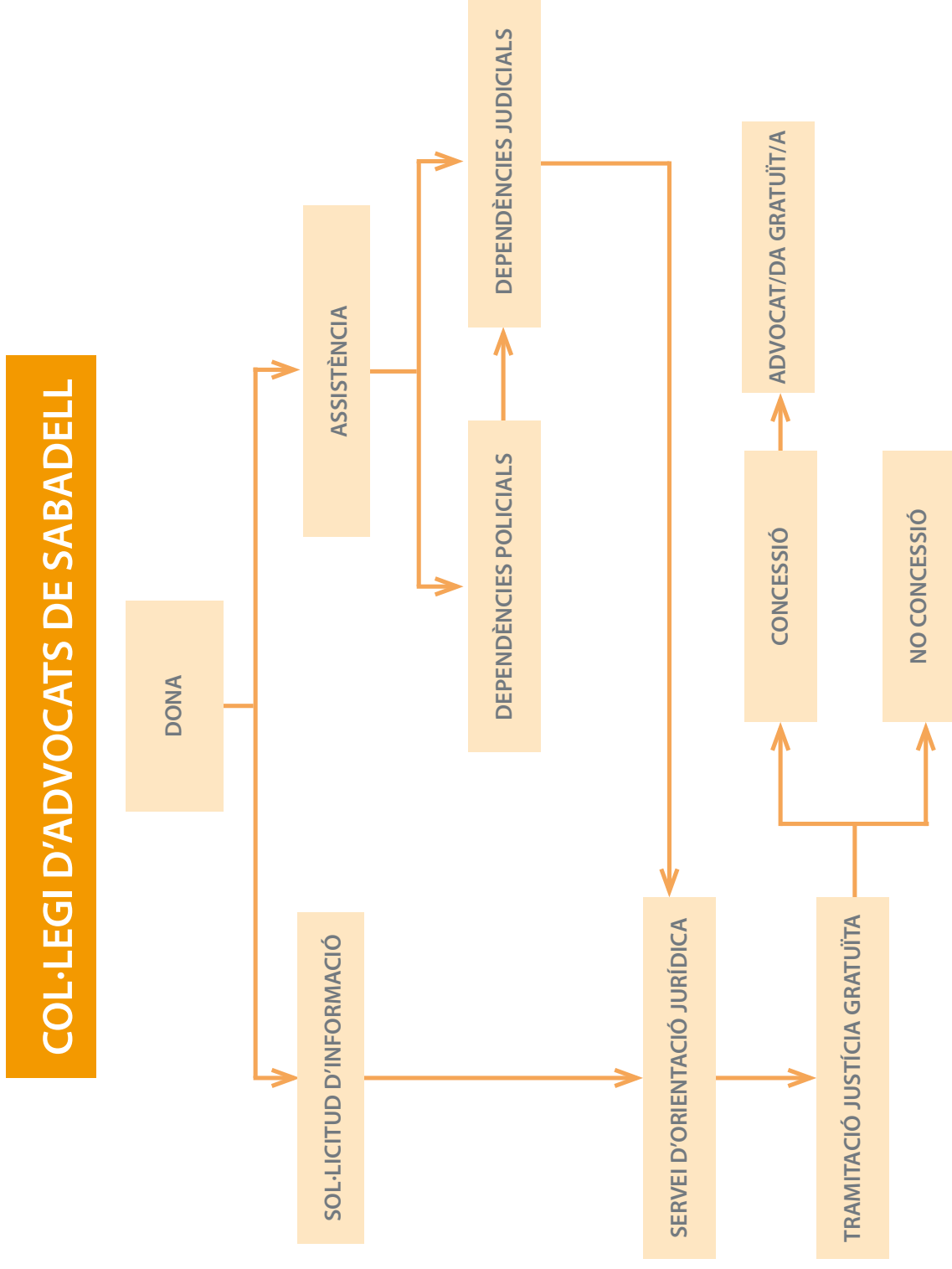
Tot i que es tracta de torn d'ofici, el servei no sempre és gratuït, ja que és necessari que la dona que ho sol·liciti, sigui tributària del dret d'assistència jurídica gratuïta, és a dir, que no disposi de mitjans econòmics suficients que li permetin pagar la seva defensa de forma privada.

Malgrat que el màxim d'ingressos per obtenir aquest dret, actualment, és de 1.050,00 € bruts mensuals, en el cas de víctimes de violència masclista no s'aplica una política restrictiva, de tal manera que es concedeix el dret fins i tot quan els ingressos superen els 1.200,00 € mensuals, inclòs amb quanties més elevades si la dona té fills/es menors al seu càrrec.

Una vegada la dona es troba en seu policial o judicial, l'assistència és immediata si requereix la presència del lletrat/da, amb independència de la quantia dels seus ingressos, però una vegada ha rebut el servei, s'ha de dirigir a la seu del Col·legi d'Advocats existent a l'edifici judicial i tramitar la justícia gratuïta, per aconseguir la designació de l'advocat/da que ja l'ha assistit, i que aquest/a pugui instar tots els procediments judicials civils i penals en la defensa del seus interessos.

6.6.2.1. Circuit del Col.legi d'advocats

6.7. Altres departaments de l'Ajuntament

6.7.1. Joventut

La Regidoria de Joventut, inclosa a l'àrea de Serveis Personals i Convivència, juntament amb els Serveis d'Educació, Esports, Igualtat Dona-Home, Nova Ciutadania, Salut i Serveis Socials, és una part de l'organització de l'Ajuntament de Sabadell que té la missió de vetllar per la qualitat de vida dels i les joves de la ciutat i la igualtat d'oportunitats entre aquests i aquestes. Tot amb l'impuls del seu progrés econòmic i social mitjançant la facilitació de la seva emancipació i el foment de la participació, juntament amb la promoció dels valors democràtics de justícia social i solidaritat, i el respecte al gaudi de la condició juvenil amb autonomia i llibertat.

Les diferents accions de la Regidoria de Joventut es duen a terme a l'entorn de tres àmbits que n'estructuren el camp d'actuació i que en els dos primers anys d'execució del Pla Local 2008-2011, han experimentat una creixent integralitat entre les pròpies seccions de la Regidoria, és a dir, entre l'àmbit de l'emancipació i les activitats de participació:

- Coordinació i impuls de les activitats dels diferents departaments municipals adreçades a joves (transversalitat).
- Gestió del Sabadell Atenció Jove (SAJ), a través del qual s'ofereix als i les joves informació i assessorament sobre els recursos d'emancipació al seu abast per a facilitar el seu projecte de vida i fomentar la igualtat d'oportunitats entre aquests i aquestes.
- La gestió d'una oferta de serveis i recursos municipals de participació per al foment de la ciutadania activa entre aquests i aquestes.

Des de la Regidoria de Joventut, tenint en compte la transversalitat inherent a les nostres actuacions, comptem amb la incorporació estructural de la perspectiva de gènere en les nostres línies estratègiques.

Els àmbits d'actuació són:

- **Assessorament:** l'assessoria psicojove, incorporada als diferents àmbits d'assessorament del Sabadell Atenció Jove, ofereix atenció professionalitzada en relació amb qüestions emocionals; relacions afectives; sexualitat, etc. Es realitza una atenció inicial, derivant els casos per tipologia, si s'escau, a serveis especialitzats com el CAD.
- **Formació i sensibilització:** un segon eix d'actuació se centra en la formació dels i les professionals adscrits al Servei de Joventut (priorització dels informadors i informadores a instituts, i dels educadors i educadores de la Xarxa d'Espais Joves al territori) en dues vessants, la detecció de casos de violència, relacions abusives o dependència emocional; i la incorporació de la perspectiva de gènere en la programació d'activitats.
- **Territori:** el component de contacte i treball territorial mitjançant la Xarxa d'Espais Joves i els Punts d'Informació Juvenil a instituts com a principals recursos, conformen el suport fonamental per a l'extensió del treball en prevenció, sensibilització i intervenció.
- **Altres actuacions:** així doncs, des d'incloure el llenguatge no sexista a totes les nostres publicacions, fins a la recollida de dades de registre amb la variable sexe, duem a terme tot un seguit d'accions amb les que pretenem sensibilitzar a la població en general i als i les joves, en particular, sobre la qüestió.

6.7.1.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Promoció d'accions sobre la violència masclista entre les entitats i públic juvenil de la ciutat.
- Difusió de les campanyes i accions institucionals que denuncien i rebutgen la violència masclista.

b) Detecció

- Difusió del protocol i dels recursos existents entre les entitats joves.
- Continuitat del servei Psico-Jove

6.7.2. Promoció Econòmica

El Vapor Llonch és la seu del Departament de Treball, Formació, Indústria i Innovació de l'Ajuntament de Sabadell. La missió del Vapor Llonch és fomentar, facilitar, promocionar i impulsar el desenvolupament social i econòmic del territori amb criteris d'igualtat. Des del Vapor Llonch s'impulsa tota classe d'actuacions d'acompanyament en la recerca de treball, millora de la capacitat professional de les persones, i també accions de desenvolupament de l'activitat econòmica de Sabadell a través del suport a empreses i emprenedors.

Els àmbits d'actuació generals de Promoció Econòmica són:

- **Territori:** En aquest àmbit es treballa per a consolidar el paper estratègic de la ciutat de Sabadell a través de la diagnosi, la planificació, la concertació i la cooperació.
- **Persones:** Qualsevol persona pot trobar el suport necessari per a encaminar el seu futur professional, ja sigui trobar un treball (borsa de treball, feinateca, pla de joves, pràctiques en empreses orientació laboral...); millorar la seva formació (Escola d'Hostaleria, Formació Ocupacional, Programes de Qualificació Professional Inicial, Formació en noves tecnologies, etc.) o adquirir experiència laboral (Plans i Tallers d'Ocupació i Cases d'Oficis).
- **Empreses:** El Vapor Llonch dona assistència tècnica a la creació i consolidació d'empreses, suport a la innovació, informació sobre ajuts i subvencions, formació per a emprenedors i empreses, promou la RSC entre les empreses del territori, entre d'altres serveis.

La igualtat de drets i oportunitats és un element transversal que és té en compte en el disseny i implantació de les accions que es duen a terme en qualsevol dels àmbits d'actuació del departament. Així mateix, s'impulsen accions específiques per a combatre la discriminació de les dones i promoure la igualtat d'oportunitats en l'àmbit laboral i econòmic.

Accions específiques en l'àmbit de la violència contra les dones:

6.7.2.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Aplicació del Protocol per a la prevenció de l'assetjament sexual, assetjament per raó de sexe i assetjament psicològic (mobbing) a Promoció Econòmica de Sabadell, SL i l'establiment d'un procediment d'actuació pel tractament de les situacions que puguin produir-se. El protocol és aplicable tant quan la víctima sigui una persona treballadora del Vapor, funcionària, usuària o proveïdora del departament.

- Incorporació d'elements formatius i sensibilitzadors sobre la igualtat d'oportunitats i la no discriminació en tota la formació d'habilitats sociolaborals del Programa de Renda Mínima i en la Formació Ocupacional, de manera transversal i en tots els Plans i Tallers d'Ocupació.
- Assessorament i suport tècnic a les empreses interessades en implantar un protocol contra l'assetjament sexual i per raó de sexe a la seva organització.

b) Atenció i recuperació

- Aplicació del Protocol d'assetjament, que preveu mesures cautelars, i atenció a la víctima (en un cas de violència al Vapor Llonch)
- Derivació al Centre d'Atenció a les Dones. Si és necessari, la dona és acompanyada per una tècnica del Vapor (en cas d'altra tipus de violència masclista)
- Acció de formació qualificadora per a dones amb risc d'exclusió, entre les quals hi ha dones víctimes de violència de gènere. Es tracta de l'acció "Neteja domiciliària de serveis a la llar", de 60 hores segons la unitat de competències de l'ICQP, una formació que qualifica per a la neteja a domicili de persones dependents que fan la sol·licitud a Serveis Socials.

6.7.3. Nova Ciutadania

L'Oficina de Nova Ciutadania treballa per promoure totes les activitats d'acollida, acompanyament i inclusió dels ciutadans i ciutadanes nouvinguts/des al nostre municipi i alhora treballa per la sensibilització intercultural per evitar la desconfiança i les actituds de rebuig en la població autòctona. Tot això des del treball transversal i l'apropament a la realitat dels diferents districtes del municipi.

Amb aquest objectiu la missió de l'Oficina de Nova Ciutadania és facilitar la inclusió dels/de les nouvinguts/des a la ciutat de Sabadell, garantint els drets i deures que corresponen al sistema democràtic i a l'estat del benestar i, alhora, promoure la sensibilització intercultural per avançar envers una ciutat on la diversitat sigui la base de la convivència i de la cohesió social.

L'Oficina de Nova Ciutadania compta amb un Pla Transversal de Treball on s'incorpora i es fa seguiment de totes les actuacions que els diferents departaments municipals fan per treballar la integració i cohesió de la població nouvinguda. Aquest Pla Transversal té 4 eixos centrals de treball: Recepció o acollida, Serveis i equitat, Inclusió i participació i Sensibilització intercultural. En aquests eixos centrals la perspectiva de gènere està immersa i forma part del que treballem directa i transversalment.

Tanmateix, per reforçar l'àmbit de gènere en aquests objectius existeix el Programa Espai dona entès com un espai relacional per a les dones que permet a través d'accions socioeducatives fer de pont cap a programes més normalitzats o també específics però ajustats a la seves necessitats; amb la base del treball interdepartamental i transversal.

6.7.3.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Informació a través de totes les accions d'acollida als nouvinguts i nouvingudes tots els drets i deures de les dones; tanmateix com els recursos que hi ha a la ciutat per l'atenció a les dones.
- Facilitació d'espais de interrelació i aprenentatge que reforcin l'autonomia de les dones i el reconeixement dels recursos laborals, formatius i socials per tal de millorar la seva qualitat de vida, afavorint el seu desenvolupament personal, professional i social.

- Promoció de la participació i interrelació social entre dones nouvingudes i autòctones a través d'accions grupals i comunitàries per fomentar una cultura comunitària basada en la inclusió i el respecte a la diversitat i a les diferències.
- Facilitació d'espais d'aprenentatge i reflexió sobre el gènere, els models de masculinitat i de feminitat, la mutilació genital femenina, la poligàmia i els matrimonis forçats dins dels tallers d'Espais Dones i els Tallers de Mares.
- Facilitació d'espais de reflexió sobre el gènere en els Tallers de creixement personal i Arteràpia del Programa Dona Expressa't i participa.
- Desenvolupament dins del Programa d'habilitats socials per joves nouvinguts d'activitats de reflexió i aprenentatge sota una educació basada en el respecte a l'altre/a i en les relacions no abusives: gènere, interculturalitat, diversitat i solidaritat.
- Difusió d'informació en els fòrums de diversitat religiosa sobre els protocols d'actuació davant de qualsevol tipus de violència masclista per poder analitzar conjuntament el poder de la pressió social que s'exerceixen en els processos d'atenció i recuperació.

b) Detecció

- Identificació a través del contacte directe en totes les accions individuals i grupals de qualsevol indicació de violència masclista que pugui estar present en la vida de les dones dels diferents col·lectius amb els quals treballarem.
- Activació de manera transversal de la detecció dels casos de matrimonis forçats, de poligàmia i de mutilació genital femenina per iniciar la posada en marxa dels protocols d'actuació existents.

c) Atenció i recuperació

- Derivació i coordinació amb el Centre d'Atenció a la Dona i el departament de Serveis socials per treballar en l'atenció i recuperació d'aquells casos identificats dins de les nostres accions a nouvingudes.
- Mitjançant el Servei de mediació intercultural pel col·lectiu magrebí, subsaharià i llatí i els serveis d'acollida, es dona suport i acompanyament en el processos d'atenció i recuperació de dones nouvingudes víctimes de violència masclista.
- Treball directe en la comunitat de la dona víctima de la violència masclista, per tal d'evitar la seva exclusió i facilitar la seva recuperació social.
- Activació de manera transversal de l'atenció, l'actuació i el seguiment dels casos que es puguin detectar de matrimonis forçats, de poligàmia i de mutilació genital femenina segons els protocols d'actuació existents.

6.7.4. Educació

El departament d'Educació vetlla i contribueix que hagi una oferta educativa diversificada i de qualitat que doni resposta a les necessitats de la ciutat en totes les etapes de la vida, tant en l'àmbit de l'educació reglada com de l'educació no formal i de temps de lleure, a la vegada que promou l'accés de tota la ciutadania a l'educació en igualtat d'oportunitats.

Intervé directament en els aspectes de l'àmbit educatiu que són competència municipal i en aquells que es consideren importants per la ciutat i requereixen la participació de l'Ajuntament per fer-los possibles. També es col·labora i s'aporta la visió municipal en aquells aspectes que són competència d'altres administracions.

Tot això es farà comptant amb la participació i la implicació de les diferents entitats i sectors que conformen la comunitat educativa.

Objectius generals

- Impulsar la planificació i garantir l'oferta educativa necessària en els diferents nivells educatius.
- Garantir la incorporació a l'escola de tots els/les alumnes de Sabadell en edat d'escolarització a l'ensenyament obligatori, la informació requerida per les famílies i l'alumnat que s'ha d'incorporar a algun nivell educatiu i l'accés de tothom al sistema educatiu i en igualtat d'oportunitats.
- Ampliar l'oferta d'escoles bressol i creació de serveis educatius diversos i flexibles per atendre a la primera infància i les seves famílies.
- Oferir, des de tots els centres educatius, uns serveis de qualitat que vagin més enllà de l'horari lectiu i compleixin funcions diverses, però amb un marcat caràcter educatiu.
- Impulsar projectes educatius i el desplegament del currículum d'acord amb l'entorn on es desenvolupa i els valors que en ell imperen.
- Disposar d'uns equipaments educatius de qualitat, en bon estat de conservació, amb espais adequats a les funcions que s'hi han de desenvolupar i al servei de la ciutat.
- Desenvolupar mesures per l'èxit escolar i la inserció laboral, d'acord amb els objectius establerts en el Projecte Educatiu de Sabadell.
- Afavorir els processos de participació i col·laboració entre les diferents administracions amb competències en l'àmbit educatiu, els centres educatius, les associacions i les entitats d'educació no formal de manera que per mitjà de la cooperació entre ells reporti en benefici del desenvolupament de la ciutat.
- Promoure trobades de caràcter pedagògic a la ciutat per tal de fomentar el debat i la reflexió en temes d'educació, des d'un àmbit supramunicipal.

6.7.4.1. Accions per àmbit d'actuació

a) Prevenció i sensibilització

- Introducció i promoció de les accions proposades pel programa d'igualtat, salut, joventut o altres als centres educatius

b) Detecció

- Aplicació dels protocols de detecció i d'atenció davant de situacions de maltractaments.

c) Atenció i recuperació

- Implementació del circuit d'intervenció integral consensuat i definit pel programa d'igualtat en els casos de violència.

d) Coordinació interdepartamental i interinstitucional

- Concreció i aplicació dels mecanismes de coordinació amb altres serveis implicats en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència de gènere.

6.8. Entitats ciutadanes

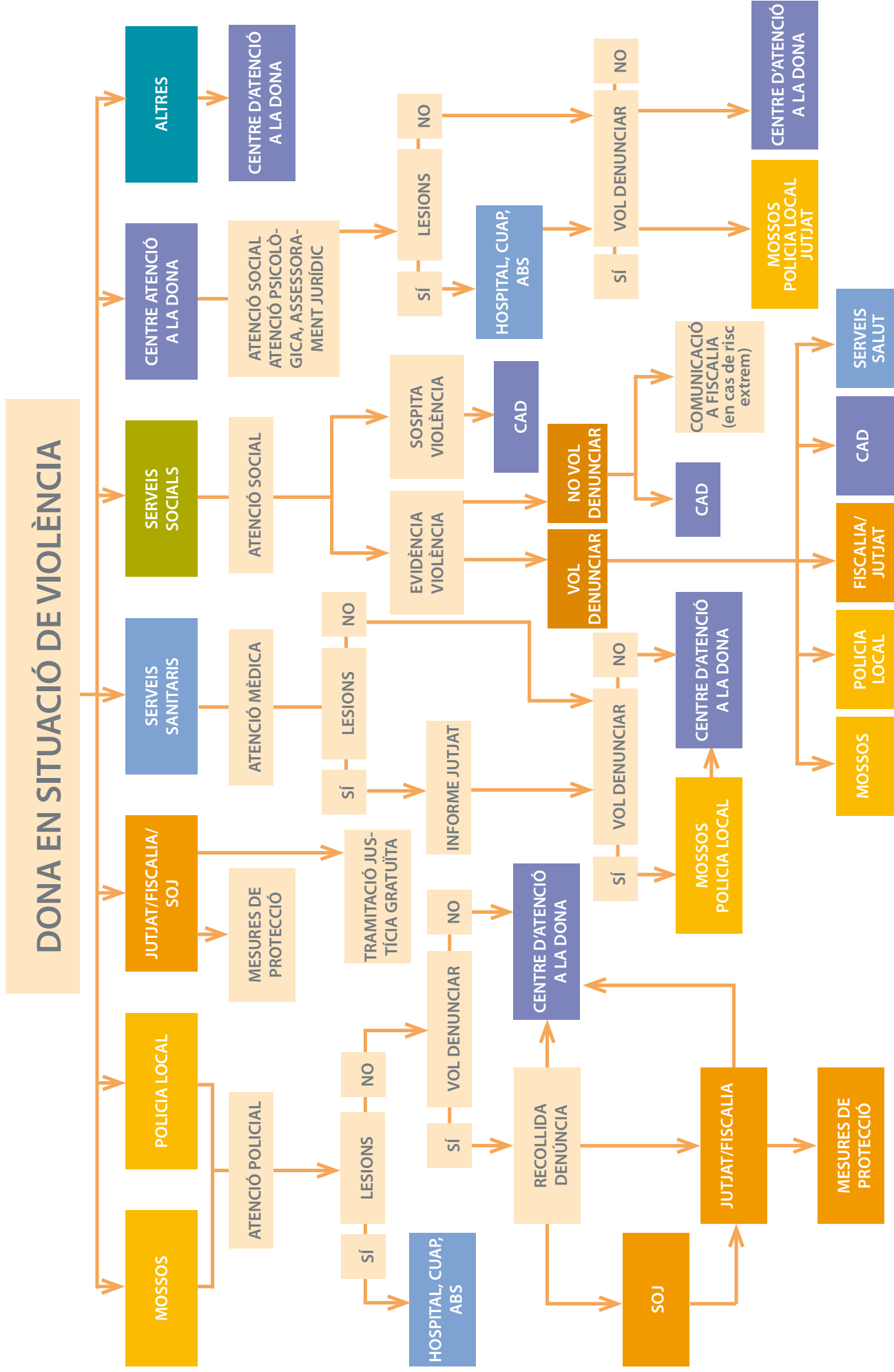
Existeix una àmplia varietat d'entitats a la nostra ciutat: culturals, de veïns i veïnes, ecologistes, professionals, de la salut, de dones, etc. Aquestes entitats suposen un espai capdal de sensibilització i de detecció.

És important que totes i cadascuna d'elles, des del seu àmbit, incorporin accions que ajudin a assolir els objectius d'aquest protocol. No és només responsabilitat de les que adrecen les seves activitats a les dones, sinó de tothom, col·laborar-hi en la mesura de les seves possibilitats.

6.8.1. Accions

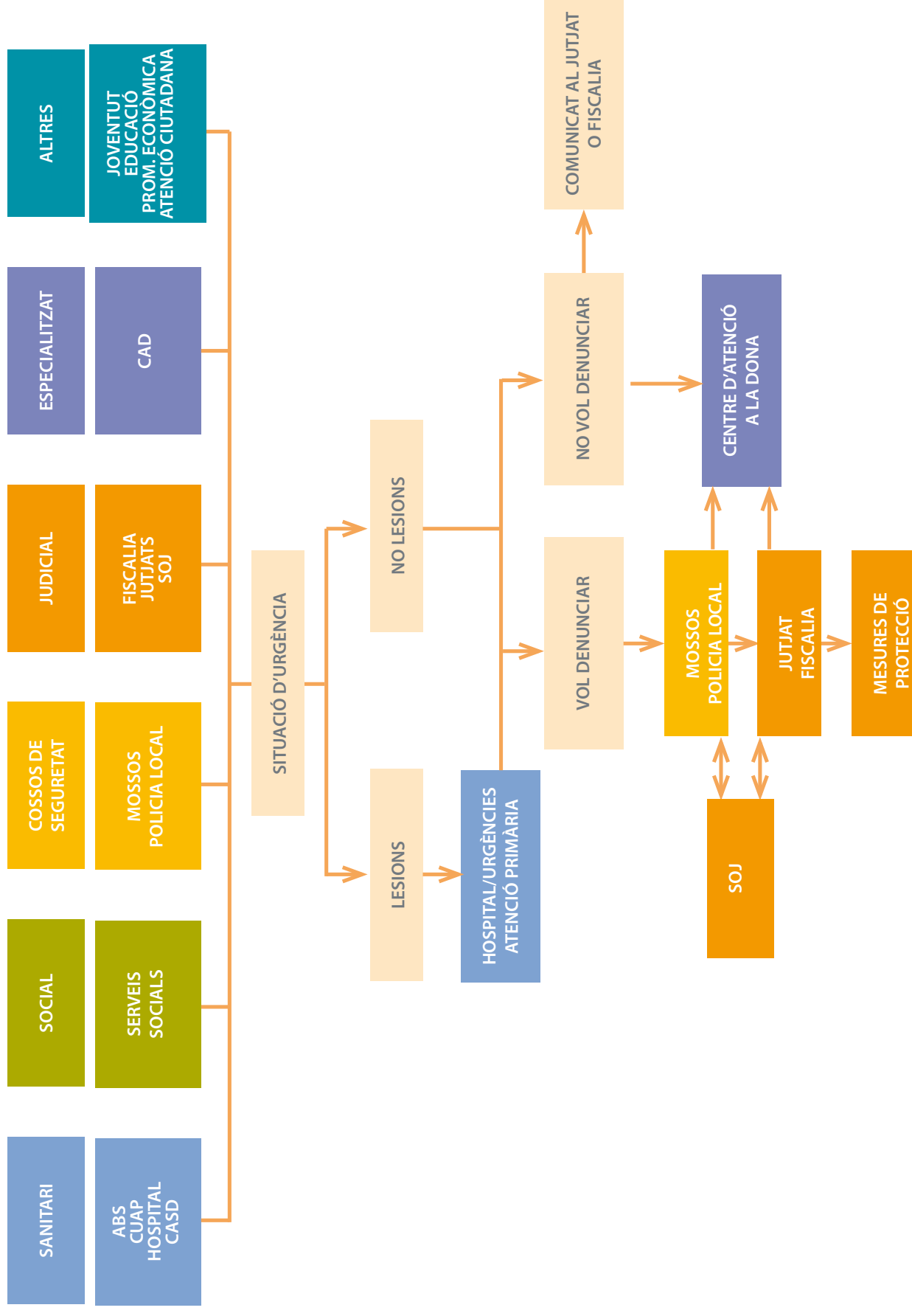
- Difusió dels recursos existents i de les accions que conté aquest protocol.
- Prevenció i sensibilització envers la violència masclista i com actuar en casos concrets, ja sigui aprofitant la programació del Dia Internacional Contra la Violència i els Maltractaments o en qualsevol altre moment de l'any.
- Derivació de casos a serveis i/o recursos de la ciutat.

7. Circuit general

7.1. Circuit general en casos d'urgència

8. COORDINACIÓ DE LA MANIFESTACIÓ PÚBLICA DE REBUIG

8.1. Coordinació

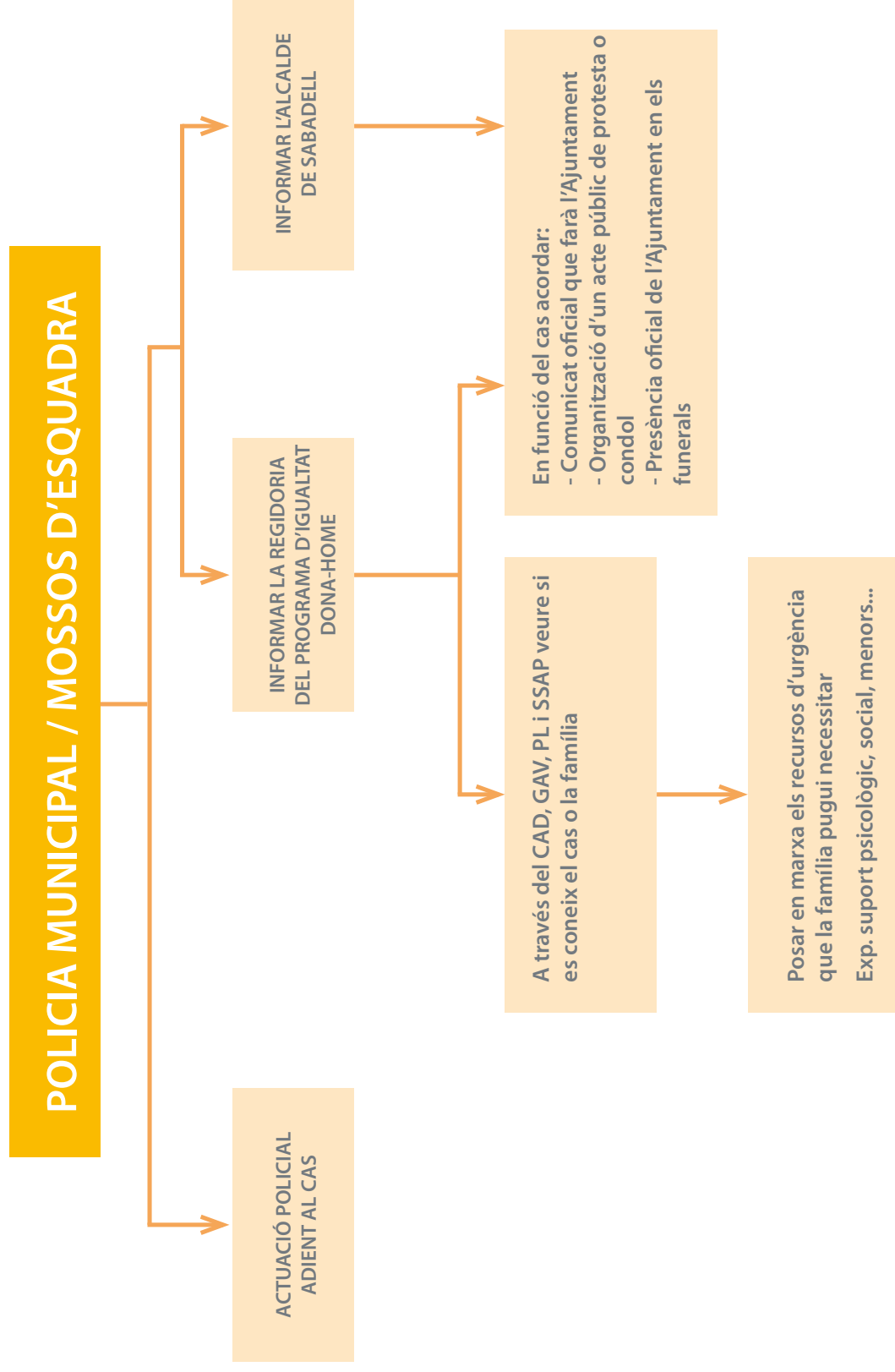
Quan es produeix una situació crítica i greu de violència és l'Ajuntament qui pren la responsabilitat d'encapçalar i coordinar la manifestació ciutadana de protesta i rebuig. Aquesta acció cal que sigui plantejada paral·lelament a les tasques de suport tècnic a les víctimes.

Cadascuna de les situacions és diferent però cal protocol·laritzar un nivell bàsic d'actuació que permeti que cadascuna de les parts que participarà d'aquest dispositiu estigui preparada i que es respectin les següents accions:

- El Consell Municipal d'Igualtat Dona-Home aprovarà en el seu proper plenari una plantilla bàsica de manifest de rebuig i condol ciutadà que servirà per aquest tipus de situacions
- La Junta de Portaveus serà convocada per informar de la situació i de les accions preses i es presentarà el manifest per la seva ratificació.
- Des de l'Ajuntament es farà la tramesa del manifest als mitjans de comunicació i es convocarà l'acte públic a la plaça de Sant Roc.

8.2. Circuit d'actuació en la manifestació pública de rebuig

9. COMISSIÓ DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ

L'objectiu de la comissió és vetllar per una correcta aplicació del protocol, planificar les accions conjuntes i realitzar un seguiment continu del mateix per assolir els objectius establerts, així com garantir un espai de coordinació efectiu.

Estarà formada pels agents que han format part del nucli dur d'elaboració del protocol: Policia local, Mossos d'Esquadra, Servei de salut de l'Ajuntament, Corporació Sanitària Parc Taulí, Serveis d'atenció primària, Serveis Socials, Fiscalia, Col·legi d'Advocats de Sabadell i el mateix Programa d'Igualtat

La comissió es reunirà de manera ordinària cada dos mesos i de manera extraordinària sempre que es consideri adient.

Funcions de la comissió:

- Establiment d'un calendari d'implementació.
- Direcció de les accions a emprendre en casos extrems.
- Posada en comú i valoració d'accions a emprendre en casos que siguin competència de més d'un dels agents participants i que calgui consensuar.
- Disseny d'indicadors d'avaluació.
- Realització de les mesures correctores oportunes quan calgui.
- Establiment de sistemes d'informació que permetin actualitzar la informació i formació de les persones que hi intervenen.
- Estudi de les possibilitats legals i reals de comptar amb una base de dades conjunta.
- Elaboració de protocols específics.

10. COMUNICACIONS A LA FISCALIA EN CASOS DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

COMUNICAT A LA FISCALIA

A les..... hores del dia..... ha estat assistida al centre....., situat a la localitat de....., la senyora....., nascuda a....., el..... de..... de....., de..... anys, amb DNI núm....., estat civil....., amb domicili al carrer/plaça/avinguda....., núm....., pis....., porta....., districte postal....., telèfon....., la qual presenta lesions de diferents graus d'evolució (sí no):

Descripció de les lesions:.....
.....
.....
.....
.....

Estat emocional:.....
.....
.....

I, segons manifesta, des de fa..... pateix una situació de violència que es concreta en:

- agressions físiques
- agressions psíquiques
- amenaces/coaccions

causades per....., nascut a..... el..... de..... de....., la relació/parentesc del qual amb la persona lesionada és de....., amb domicili al carrer/plaça/avinguda....., núm. ...., pis....., porta....., districte postal....., el dia....., a les..... hores, i amb ocasió de (descripció dels fets).....
.....
.....

Tenen fills/es en comú? sí no ; quants?..... edats: .....

El tractament aplicat ha consistit en.....
.....
.....

i va necessitar ingrés (sí no) durant ..... dies.

A més, considero interessant posar en el vostre coneixement aquestes altres dades:

Ha denunciat els fets	sí	no
Té intenció de denunciar	sí	no
Ha fet denúncies amb anterioritat	sí	no
S'ha celebrat algun judici anteriorment	sí	no
Ha necessitat atenció mèdica	sí	no
La dona coneix que es fa aquesta comunicació	sí	no
Hi està d'acord	sí	no

Altres dades que poden resultar interessant: .....

.....

.....

La persona assistida fa constar una altra adreça o telèfon de contacte: .....

.....

S'adjunten les fotocòpies dels informes assistencials i del comunicat judicial.

Sabadell ..... d..... de 20.....

El/la ..... de la seva assistència.

Cognoms i nom, signatura i número de col·legiat (o del cap del Servei)

Nota: els espais tramats són perquè els ompli el/la professional

Aquesta comunicació s'ha de trametre per correu a Fiscalia de Sabadell.

11. GLOSSARI CONCEPTUAL

- ..... **Abús:** Mofar-se o perjudicar alguna persona que ens ha donat afecte i/o confiança. Un denominador comú de totes les formes d'abús són el poder i l'autoritat. L'abús es dona quan una persona més forta i poderosa aprofita l'avantatge que té sobre una altra persona no tan forta o poderosa. La relació d'abús implica imposició i inducció ja sigui en l'aspecte físic, en l'emocional, en el sexual o en el moral.
- ..... **Abús en la parella:** Conjunt de lesions físiques i/o psíquiques resultants de les agressions reiterades d'una persona vers la seva parella a la qual està o ha estat unit afectivament.
- ..... **Agressió:** És un atac a un altre per causar danys a la víctima. Pot ser física o psíquica. Suposa emprar intencionadament la violència per fer mal a una altra persona.
- ..... **Agressió sexual:** Ús de la violència física i sexual exercida sobre les dones majors o menors d'edat, determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar-ne el poder i abusar-ne.
- ..... **Amençar:** Donar a entendre que es vol fer mal a una altra persona.
- ..... **Assetjament sexual:** Conducta verbal o física de caire sexual o altres comportaments fonamentats en el sexe que vulneren la dignitat de la dona i de l'home a la feina, i que són considerades ofensives i no desitjades per la víctima.
- ..... **Assetjament per raó de sexe:** Qualsevol comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona en ocasió de l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear-los un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.
- ..... **Atenció:** Accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments necessaris perquè pugui resoldre la situació.
- ..... **Conflicte:** Intercanvi o confrontació d'opinions diverses. Situació en la qual dues o més parts estan en desacord o tenen interessos diferents.
- ..... **Control:** Acció de comprovar, inspeccionar, dirigir o manar.
- ..... **Coeducació:** És l'educació que afavoreix la interacció entre nenes i nens, noies i nois, amb la clara finalitat de superar els estereotips i les discriminacions.
- ..... **Culpa:** És el sentiment negatiu que té una persona que pensa que ha actuat malament. És una sensació subjectiva, ja que pot correspondre o no a una infracció de la llei o de les normes ètiques acceptades, depèn dels propis valors.
- ..... **Denúncia:** Notificació a l'autoritat competent d'una transgressió de la llei. Document en què consta aquesta notificació.
- ..... **Dependència:** Addicció de la persona a un producte o a una conducta de la qual no pot o no és capaç d'alliberar-se encara que la perjudiqui.

- ..... **Detecció:** Posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.
- ..... **Discriminar:** Establir diferències en els drets o en el tracte que es dóna a una persona per raó de raça, sexe, religió, etc.
- ..... **Discriminació per raó de sexe:** Discriminació que es produeix quan una persona és tractada de manera diferent pel fet de pertànyer a un determinat sexe i no per la seva aptitud, competència o capacitat individual. Tota distinció, exclusió, restricció o preferència per raó de sexe que té per objectiu o per resultat limitar o anul·lar a la dona el reconeixement, el gaudi o l'exercici de les llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, social, cultural, civil o qualsevol altra.
- ..... **Estereotip de gènere:** Conjunt d'actituds, clixés, concepcions, opinions o imatges convencionals, simplificades, generalitzades i moltes vegades equivocades, que adjudiquen característiques, capacitats i comportaments a les dones i als homes. Són simplistes i uniformitzen a les persones.
- ..... **Gènere:** Construcció cultural i social que defineix les diferents característiques emocionals, afectives i intel·lectuals i els comportaments que cada societat assigna com a "propis" i "naturals" a dones i a homes. El gènere s'aprèn i pot ser educat, canviat i manipulat.
- ..... **Indefensió:** Manca de defensa, abandonament, desemparament.
- ..... **Indefensió apresada:** Síndrome mitjançant el qual la persona aprèn que, faci el que faci, sempre serà maltractada, que no pot controlar ni detenir la conducta de la parella i que qualsevol acció d'ella pot provocar un mal pitjor envers a sí mateixa o envers altres.
- ..... **Ira:** És un estat emocional que l'ésser humà experimenta davant algunes situacions de la vida quotidiana i que exerceix una funció d'adaptació. Té un efecte de subministrament d'energia que pot ajudar a mobilitzar els recursos propis per fer front a les frustracions i per resistir les situacions que amenacen la integritat física i psicològica de l'individu.
- ..... **Masclisme:** Discriminació sexual, de caràcter dominant, adoptada pels homes. Lleis, normes, actituds i trets socioculturals amb la finalitat implícita i explícita de procurar, mantenir i perpetuar la supeditació de la dona a l'home a tots els nivells: sexual, procreatiu, laboral i afectiu.
- ..... **Misogin:** Que odia les dones.
- ..... **Mutilació genital femenina o risc de patir-la:** Inclou qualsevol procediment que impliqui una eliminació total o parcial dels genitals femenins o en produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.
- ..... **Patriarcat:** Estructura bàsica de les societats que es caracteritza pel domini dels homes sobre les dones i la descendència.
- ..... **Precarietat econòmica:** Percepció d'ingressos igual o inferior a l'indicador de renda de suficiència de Catalunya que s'estableix anualment.
- ..... **Prevenició:** acció orientada a evitar un perjudici, intervenint anticipadament sobre les seves causes o de detectar-la precoçment.

- ..... **Responsabilitat:** Qualitat de ser responsable; obligació de respondre d'alguna cosa.
- ..... **Rol:** Paper assignat a cada persona.
- ..... **Sexe:** Atribut innat de les persones determinat per la naturalesa que estableix diferències físiques, biològiques i anatòmiques entre dones i homes.
- ..... **Sexisme:** Tendència a valorar les persones segons el seu sexe. Conjunt d'actituds i comportaments que neguen els drets a la llibertat i a la igualtat a les persones d'un determinat sexe. Discriminació sexual, de caràcter dominant.
- ..... **Síndrome de la dona maltractada:** Estat de paràlisi progressiva que adquireix la dona víctima de violència després d'haver passat pel cicle de la violència.
- ..... **Socialització:** Procés a partir del qual les nenes i els nens interioritzen les normes i els valors de la seva societat.
- ..... **Trauma:** Efectes que desencadena en l'organització psíquica de la persona aquell esdeveniment o experiència de gran significat, davant el qual no pot respondre de manera adequada.
- ..... **Víctima:** Persona afectada per un procés que li produeix dany, patiment o perjudici.
- ..... **Victimització:** Procés mitjançant el qual una persona arriba a ser víctima.
- ..... **Victimització primària:** Trauma inicial pel qual una persona resulta víctima.
- ..... **Victimització secundària:** Fase de recaiguda en el dany o patiment sofert per la víctima, quan aquesta pren contacte amb institucions o professionals relacionats amb la intervenció sobre el seu problema.
- ..... **Violència:** Acte d'abús d'una persona cap a una altra. Tot acte que suposa un atemptat per a la vida, la integritat física i/o psíquica, o la llibertat d'una persona, o que compromet greument el desenvolupament de la seva personalitat.
- ..... **Violència de gènere:** El conjunt de lesions físiques i/o psíquiques resultants de les agressions repetides de l'individu cap a la seva parella, o persona amb qui està o ha estat unit per una relació d'afectivitat.
- ..... **Violència masclista:** Violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

12. BIBLIOGRAFIA

- ..... *Actuació dels serveis en l'atenció i el tractament de la violència de gènere: protocols i Algoritmes*. Ajuntament de Barcelona.
- ..... Altell, G., Pinazo, S., Boronat, F. *Violencia doméstica y alcohol. Cómo actuar desde el ámbito profesional de las drogodependencias*. Ed. Fundación Salud y Comunidad.
- ..... Cantera, L., Blanch, J. M., Lorente Acosta, M., Pérez, E., Garreta, M. *La violència a casa*. Fundació Caixa Sabadell. 2005.
- ..... Cobo, J. [et al.]. "La violencia de género en la atención psiquiátrica y psicológica especializada: ¿es relevante la violencia de género para nuestros profesionales?". *Revista de Psiquiatría y Salud Mental*. 2010. P. 61-67.
- ..... *Detecció del Maltractament intrafamiliar a la dona (MID)*. *Quaderns de la Bona Praxi*. Abril 2001. Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.
- ..... Echeburúa, E., Amor, P. J., Fernández – Montalvo, J. *Vivir sin violencia*. Ed. Pirámide. 2007.
- ..... *Estudio documental sobre drogas y violencia de género*. Observatorio Vasco de drogodependencias. Vitòria. 2007.
- ..... Evans, P. Abuso verbal. *La violencia negada*. Ed. Nexos. Argentina. 2000.
- ..... Gómez – Limón, M^a. T. *Quien bien te quiere no te hará llorar. Guía para superar la violencia doméstica*. Ed. La esfera de los libros. 2008.
- ..... *Guía de Atención a la Violencia intrafamiliar y de Género*. Hospital Clínic de Barcelona. 2008.
- ..... *Guia per a l'abordatge del maltractament de gènere a l'atenció primària*. Institut Català de la Salut. 2003.
- ..... Instituto de la Mujer. *Guía de desarrollo de acciones positivas*. 2002.
- ..... *Investigación sobre la intervención en drogodependencias y malos tratos a mujeres en las redes de atención*. UNAD. 2009.
- ..... *La atención a la problemática conjunta de drogodependencia y violencia de género en la población de mujeres*. Fundación Atenea. Junio 2009.
- ..... Labrador, F. J., Paz Rincón, P., de Luis, P., Fernández – Velasco, R. *Mujeres víctimas de la violencia doméstica. Programa de actuación*. Ed. Pirámide. 2008.
- ..... Labrador Encinas, F.J., Fernández-Velasco, M^a. R., Rincón, P. "Características psicopatológicas de mujeres víctimas de violencia de pareja". *Psicothema*, 2010. Vol. 22. N. 11. P. 99-105.
- ..... Llei 5/2008, de 24 d'abril, dels drets de les dones a eradicar la violència masclista.
- ..... Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de Protecció de les víctimes de violència domèstica.
- ..... Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.
- ..... López Cepero, J., Rodríguez Franco, L., Rodríguez Díaz, F. J., Bringas Molleda, C. "La violencia en la pareja, ¿una realidad evidente?". 11º Congreso Virtual de Psiquiatría. Interpsiquis, 2010.

- ..... Lorente Acosta, M. *Mi marido me pega lo normal*. Ed. Ares y Mares. 2001.
- ..... Muñoz-Rivas, M. J., Gámez-Guadix, M., Grana, J. L., Fernández, L. "Violencia en el noviazgo y consumo de alcohol y drogas ilegales entre adolescentes y jóvenes españoles". *Revista Adicciones*, 2010. Vol. 22. N. 2. P. 125-134.
- ..... Naranjo, C. *La agonía del patriarcado*. Ed. Kairós. 1993.
- ..... Pico-Alfonso, M. A., Garcia-Linares, M. I., Celda-Navarro, N., Blasco-Ros, C., Echeburúa, E., Martínez, M. "The impact of physical, psychological and sexual intimate male partner violence on women's mental health: depressive symptoms, posttraumatic stress disorder, state anxiety and suicide". *Journal of Women's Health*. Vol. 15. Nº 5. 2006.
- ..... *Protocol d'actuació en els casos de violència domèstica i de gènere*. Girona. Juny de 2006.
- ..... *Protocol d'actuació i circuit d'intervenció en situacions de violència de gènere*. Tarragona. 2008
- ..... *Protocol marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista*. Generalitat de Catalunya.
- ..... *Protocol per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la salut a Catalunya*. Document Marc. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. 2009.
- ..... *Protocols per a la detecció i l'atenció dels maltractaments en l'àmbit familiar des de l'atenció primària de salut*. SAP Nou Barris. Barcelona 2003.
- ..... *Recomanacions per a l'atenció sanitària a les dones maltractades*. *Pla de Salut*. Quadern n. 14. Servei català de la Salut.
- ..... Sarasua, B., Zubizarreta, I. *Violencia en la pareja*. Ed. Aljibe. 2000.
- ..... Walker, L. *The Battered woman syndrome*. Nova York. Springer, 1984.

WEBGRAFIA

- ..... <http://www20.gencat.cat/portal/site/icdone>
- ..... <http://www.emakunde.euskadi.net/u72-subhome/es/>
- ..... <http://www.gencat.cat/icdone/guia.htm>

ANNEXOS

A- QUADRES RESUM PER SERVEI PROGRAMA D'IGUALTAT DONA-HOME

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ	<p>Establiment d'actuacions de sensibilització i prevenció de la violència vers les dones adreçades a la població jove, intentant implicar les i els professionals del sistema educatiu</p> <p>Realització de xerrades a escoles i instituts encaminades a prevenir els i les joves sobre determinades conductes i actituds embrionàries de la violència masclista.</p> <p>Definició de la formació obligatòria que han de tenir les persones professionals que intervenen en l'atenció a dones que estan o han estat en una situació de violència masclista, per garantir la qualitat de l'atenció i evitar la victimització secundària (començant per una revisió dels estereotips de gènere)</p> <p>Realització d'algunes campanyes de sensibilització i difusió sobre la violència vers les dones.</p> <p>Creació d'espais de reflexió sobre els models de masculinitat i feminitat.</p> <p>Establiment d'un fil de coordinació directa amb alguns mitjans de comunicació locals amb l'objectiu de poder informar des d'una perspectiva de gènere i evitar falsos mites relacionats amb la violència vers les dones.</p> <p>Implicació de tots els serveis de tots els àmbits en la prevenció i la detecció de la violència masclista.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
DETECCIÓ	<p>Oferiment del màxim d'informació possible a tota la població sobre els recursos existents en el municipi per atendre a les dones que es troben o s'han trobat en una situació de violència.</p> <p>Establiment d'algunes estratègies de detecció precoç de les situacions més vulnerables o d'alt risc de violència.</p> <p>Aplicació dels protocols de detecció i d'atenció davant les situacions de maltractaments.</p> <p>Adquisició d'algunes pautes d'entrevista a fi i efecte de millorar l'habilitat pel cribatge o l'entrevista rutinària.</p> <p>Establiment d'indicadors de detecció de signes i/o símptomes físics o psíquics sospitosos.</p> <p>Realització d'una acurada valoració en aquells casos en els que es confirmen els indicadors de sospita, amb l'objectiu de poder avaluar el risc i la prioritat de les actuacions a realitzar.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Reforç i optimització dels serveis existents per a l'atenció i recuperació de les dones.</p> <p>Establiment d'una adequada coordinació amb el servei o la institució corresponent a fi i efecte d'agilitar la tramitació de recursos de protecció quan aquests siguin necessaris.</p> <p>Definició d'un model d'atenció a dones víctimes de violència que sigui proper, àgil i integral.</p> <p>Incorporació, en el circuit d'atenció, de totes aquelles situacions que, a més de la de violència, poden patir algunes dones que pertanyen a altres col·lectius marginals (immigració, prostitució, discapacitats, malalties mentals, etc.).</p> <p>Establiment, a escala municipal, d'un circuit d'intervenció en els casos de violència que garanteixi l'abordatge integral de la situació, de manera àgil i eficient i evitant una victimització secundària.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Establiment i aplicació dels mecanismes de coordinació amb tots els serveis i departaments que intervenen en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència masclista.</p> <p>Creació de protocols específics amb aquells serveis que treballen amb col·lectius marginals que poden esdevenir també víctimes de violència masclista, amb l'objectiu de millorar la derivació i d'establir una intervenció coordinada.</p> <p>Revisió i cura del benestar dels i les professionals que treballen amb víctimes de violència masclista, potenciant espais de supervisió, a fi i efecte d'evitar la síndrome del cremat.</p> <p>Creació d'una comissió d'avaluació i seguiment del Protocol establint les seves funcions.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.</p>

SERVEIS SOCIALS

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ	<p>Participació en un programa de formació sobre la violència masclista.</p> <p>Implementació d'un Pla de formació i reciclatge que incorpori metodologies de prevenció i sensibilització per capacitar al professionals dels serveis socials.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
DETECCIÓ	<p>Treball conjunt amb els/les professionals sanitaris/es (model socio sanitari), per tractar de confirmar o descartar la situació de violència.</p> <p>Aplicar protocols de detecció i d'atenció davant de situacions de maltractaments.</p> <p>Oferir mitjançant l'atenció directa el màxim d'informació sobre els recursos existents.</p> <p>Aplicació de pautes d'entrevista a fi i afecte de millorar.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Oferiment de suport a la dona i al seu entorn familiar, mitjançant un pla de treball establert.</p> <p>Tramitació d'ajuts i recursos necessaris per la cobertura de necessitats bàsiques i la millora de la seva situació social.</p> <p>Implementació del circuit d'intervenció integral consensuat i definit pel programa d'igualtat en els casos de violència.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Establiment i aplicació dels mecanismes de coordinació amb tots els serveis i departaments que intervenen en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència masclista.</p> <p>Participació en la definició del model d'atenció a dones víctimes de violència.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.</p>

SERVEIS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ	<p>Participació en un programa de formació sobre la violència masclista.</p> <p>Accions dirigides a millorar el coneixement dels i les professionals de la salut, inclòs formant referents en alguns CAP, que puguin incrementar la consciència entorn la violència vers les dones entre els i les professionals de la salut i la comunitat en general.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
DETECCIÓ	<p>Aplicació de pautes per a l'entrevista, a fi de millorar l'habilitat pel cribatge o l'entrevista rutinària.</p> <p>Utilització d'indicadors d'ajuda a la detecció de signes i símptomes físics o psíquics.</p> <p>Realització d'una valoració. En el cas que els indicadors de sospita siguin positius s'ha de sotmetre cada cas a una acurada valoració, bàsicament per poder avaluar el risc i la prioritat de les actuacions.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar al més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Oferiment de tota la informació necessària a la dona referent a recursos d'informació i atenció sobre la violència masclista.</p> <p>Treball en la consulta i seguiment, oferint atenció integral i interdisciplinària, tant dels problemes físics, psíquics i socials. Les pautes d'actuació dependran de si la situació és només de sospita sense confirmar violència, de violència però sense perill important o bé que es trobi en perill extrem.</p> <p>Elaboració d'un protocol per casos d'agressió sexual.</p> <p>Derivació, si s'escau, i amb el consentiment de la dona, al servei de salut mental, d'assistència social, recursos de la xarxa d'atenció a la dona, recursos judicials i de seguretat, etc.</p> <p>Realització del registre en la història clínica. Elaboració d'un full específic de monitoratge dins el programa informàtic de l'atenció primària.</p> <p>Actuació amb els fills i filles i altres persones dependents.</p> <p>Realització objectiva de les lesions i emissió, si escau, del part de lesions i l'informe mèdic corresponent.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Participació en la definició del model municipal d'atenció a dones víctimes de violència masclista.</p> <p>Establiment i aplicació dels mecanismes de coordinació amb els altres serveis que intervenen en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència masclista.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació</p>

CENTRES D'URGÈNCIA D'ATENCIÓ PRIMÀRIA (CUAP)

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ	Sensibilització de tots i totes els/les professionals dels centres d'urgències proporcionant formació i capacitatció sobre la violència masclista	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
DETECCIÓ	<p>Aplicació de pautes per a l'entrevista, a fi de millorar l'habilitat pel cribatge o l'entrevista rutinària.</p> <p>Utilització d'indicadors d'ajuda a la detecció de signes i símptomes físics o psíquics.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar al més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Atenció immediata i prioritària de la dona que ha patit una agressió, ja sigui de caire físic o psíquic. L'atenció serà equitativa tant si la visita és de forma espontània com si és a conseqüència de ser acompanyada pels cossos policials (autonòmic o municipal).</p> <p>Valoració del risc i el perill.</p> <p>Informació dels recursos que existeixen i dels quals pot disposar (denúncia a MMEE, PM o Jutjat de Guàrdia; atenció al Centre d'Atenció a la Dona; atenció als Serveis Socials, assessorament jurídic del Col·legi d'Advocats de Sabadell).</p> <p>Realització d'una valoració objectiva de les lesions i emissió d'un informe d'aquestes deixant constància a la història clínica.</p> <p>Realització del registre en la història clínica. Elaboració d'un full específic de monitoratge dins el programa informàtic de l'atenció Primària.</p> <p>Emissió d'un part de lesions amb dues còpies, una per la dona i una altra pel Jutjat.</p> <p>Trasllat a l'Hospital de Sabadell Parc Taulí en cas de lesions greus que no puguin ser ateses amb els recursos disponibles o en cas de sospita d'agressió sexual.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Participació en la definició del model municipal d'atenció a dones víctimes de violència masclista.</p> <p>Establiment i aplicació dels mecanismes de coordinació amb els altres serveis que intervenen en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència masclista.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.</p>

HOSPITAL DE SABADELL

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ	<p>Formació específica (tant interna com externa) sobre el tema als professionals interessats.</p> <p>Organització de sessions de treball entre els professionals implicats.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
DETECCIÓ	<p>Revisió i actualització dels protocols vigents a la institució.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Atenció urgent de la situació sanitària de la dona afectada.</p> <p>Atenció urgent per especialistes segons el tipus de maltractament (traumatologia, psiquiatria, treball social...).</p> <p>Derivació i programació de visita ambulatoria per especialistes de la CSUPT (Hospital de Sabadell, CSM).</p> <p>Facilitació d'informació escrita útil per a la dona després de la seva atenció a l'hospital (on posar la denúncia, on sol·licitar ajuda).</p> <p>Complementació de la documentació legal segons la normativa vigent (comunicat de VVDD, comunicat al Jutjat).</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Participació en la definició del model municipal d'atenció a dones víctimes de violència masclista.</p> <p>Col·laboració amb altres institucions (ONG, ajuntaments...) en l'elaboració i definició dels seus protocols i/o plans d'actuació i l'establiment de circuits de connexió per assegurar una adequada atenció de la dona afectada.</p> <p>Coordinació amb altres institucions i derivació, si cal, per l'atenció individual de la dona afectada (serveis socials, CAD, PASSIR...).</p> <p>Facilitació de dades d'activitat anuals al SCS.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.</p>

CENTRE D'ATENCIÓ A LES DROGODEPENDÈNCIES

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ	<p>Formació continuada dels professionals del CASD en temes de violència masclista per millorar els coneixements i les habilitats de detecció i abordatge dels casos.</p> <p>Treball amb els/les pacients de personalitat o psicopatologia que poden exercir com a factor de risc per ser potencials víctimes o agressors.</p> <p>Divulgació de les activitats preventives que s'organitzin a la ciutat adreçades a afavorir l'adquisició- millora d'habilitats personals per a pacients vulnerables o en risc de patir maltractament.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
DETECCIÓ	<p>Incorporació a la història clínica del centre l'anamnesi directa i específica que permeti la detecció de víctimes de violència i maltractadors (a través d'entrevistes estructurades o semiestructurades consensuades).</p> <p>Detecció precoç d'indicadors de sospita de maltractament (físics, psicològics, socials...).</p> <p>Exploració junt amb altres serveis (derivats o amb el que es coordini el cas) quan hagi sospita de maltractament per part dels professionals però amb negativa de la dona d'haver patit violència, per tal de confirmar-la.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Avaluació dels paràmetres de risc a través dels indicadors especificats als protocols, en els casos de violència detectats o sospitats.</p> <p>Informació dels drets i els recursos d'atenció, assessorament i denúncia / protecció (CAD, MMEE, PM o Jutjat de Guàrdia; Serveis Socials, EAIA, possibilitat de justícia gratuïta, assessorament jurídic del Col·legi d'Advocats).</p> <p>Treball amb la pacient del reconeixement de l'agressió en cas que ho negui o ho minimitzi.</p> <p>Treball amb la pacient sobre la denúncia (perquè la faci o perquè no la retiri).</p> <p>Oferiment de suport i acompanyament als recursos si cal.</p> <p>Exploració i avaluació de la situació familiar i la xarxa de suport, i facilitació de l'actuació que puguin necessitar els fills i altres persones dependents.</p> <p>Petició a la dona del consentiment informat per a la coordinació del seu cas amb la resta de serveis implicats, en casos no greus.</p> <p>Disposició d'un sistema d'accessibilitat per la consulta espontània.</p> <p>Atenció mèdica immediata a la dona que refereix haver patit una agressió recent per valorar danys físics o fer que siguin valorats (trasllat a Corporació Sanitària Parc Taulí si les lesions són greus o si hi ha hagut agressió sexual), i posta en marxa del procés d'atenció - denúncia.</p> <p>Realització del part de lesions amb còpia per la dona i pel Jutjat, si l'atenció de les lesions es fa al CASD.</p> <p>Atenció especialitzada de la problemàtica de consum, parant especial atenció a la vinculació terapèutica per tal que el cas no es perdi.</p> <p>Facilitació d'atenció especialitzada simultània de la problemàtica de maltractament pel CAD. Derivació supervisada.</p> <p>Realització del control del procés de tractament fins aconseguir l'estabilització que permeti millor atenció ambulatoria a la dona maltractada i/o la utilització de recursos residencials específics (si calen) sense riscos per a ella o altres usuàries.</p> <p>Incorporació al procés de seguiment terapèutic de l'addicció, l'atenció a les conseqüències de l'agressió.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Utilització dels circuits de coordinació-derivació establerts pel protocol de ciutat amb tots els serveis implicats per proporcionar màxima cobertura legal sanitària, social..., mantenir la vinculació i minvar el risc d'abandonament del tractament psicoterapèutic, alertar dels riscos, evitar la cronificació de la situació i aconseguir tractaments el més integrals i efectius possibles.</p> <p>Facilitació de l'accés preferent a tractament de l'addicció a demanda dels altres serveis implicats en l'atenció a la dona maltractada.</p> <p>Valoració i informació especialitzada del grau de consum, gravetat de l'addicció, possibilitats i recursos terapèutics que poden ser d'interès per a l'atenció a la dona maltractada o la defensa judicial.</p> <p>Informació a jutjats i fiscal de les situacions de risc detectades.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació</p>

MOSSOS D'ESQUADRA

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ	<p>Realització de xerrades a escoles i instituts encaminades a prevenir als joves sobre determinades conductes i actituds embrionàries de la violència de gènere.</p> <p>Control diari dels incidents relacionats amb la violència de gènere succeïts a la Comissaria dels Mossos d'Esquadra de Sabadell.</p> <p>Explicacions als brífings per a la sensibilització de la resta de membres del Cos de Mossos d'esquadra que formen part de la Comissaria de Sabadell.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
DETECCIÓ	<p>Recull de les denúncies instruïdes a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà de la Comissaria dels Mossos d'Esquadra de Sabadell, relacionades amb la violència domèstica i la violència masclista.</p> <p>Recull dels assessoraments realitzats per part del Grup d'Atenció a la Victima de totes aquelles persones que en un principi no volen denunciar però volen saber quins drets tenen i de quins recursos disposen.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Seguiment dels casos amb trucades telefòniques periòdiques i, si s'escau, visites domiciliàries.</p> <p>Establiment de proteccions especials en casos d'alt risc.</p> <p>Acompanyaments a hospitals i a judicis.</p> <p>Derivació al servei especialitzat per a la recuperació de la dona (Serveis Socials, Centre d'Atenció a la Dona i Oficines d'atenció a la Víctima del Departament de Justícia)</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Realització d'un treball transversal dins el cos de policia i entre aquest i els altres òrgans de l'administració i la comunitat. Des del Departament d'Interior es duu a terme una coordinació amb els Departaments de Salut, Acció Social i Ciutadania, Educació i Justícia, entre altres.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.</p>

POLICIA MUNICIPAL

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Realització de la primera atenció, oferint assistència mèdica a la víctima.</p> <p>Explicació a la víctima dels seus drets.</p> <p>Sol·licitud de les ordres i mesures adients al cas (judicials, socials, econòmiques...).</p> <p>Detenció de l'autor dels fets, realitzant les diligències inherents al delictes comès.</p> <p>Orientació a la víctima per a que s'adreci al Centre d'Atenció a la Dona de l'Ajuntament.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Realització del traspàs al Cos de Mossos d'Esquadra.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.</p>

JOVENTUT

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Promoció d'accions sobre la violència masclista entre les entitats i públic juvenil de la ciutat.</p> <p>Difusió de les campanyes i accions institucionals que denuncien i rebutgen la violència masclista.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
<p>DETECCIÓ</p>	<p>Difusió del protocol i dels recursos existents entre les entitats joves.</p> <p>Continuïtat del servei Psico-Jove.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

PROMOCIÓ ECONÒMICA

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ</p>	<p>Aplicació del Protocol per a la prevenció de l'assetjament sexual, assetjament per raó de sexe i assetjament psicològic (mobbing) a Promoció Econòmica de Sabadell, SL i l'establiment d'un procediment d'actuació pel tractament de les situacions que puguin produir-se. El protocol és aplicable tant quan la víctima sigui una persona treballadora del Vapor, funcionària, usuària o proveïdora del departament.</p> <p>Incorporació d'elements formatius i sensibilitzadors sobre la igualtat d'oportunitats i la no discriminació en tota la formació d'habilitats socio-laborals del Programa de Renda Mínima i en la Formació Ocupacional, de manera transversal i en tots els Plans i Tallers d'Ocupació.</p> <p>Assessorament i suport tècnic a les empreses interessades en implantar un protocol contra l'assetjament sexual i per raó de sexe a la seva organització.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Aplicació del Protocol d'assetjament, que preveu mesures cautelars, i atenció a la víctima (en un cas de violència al Vapor Llonch).</p> <p>Derivació al Centre d'Atenció a les Dones. Si és necessari, la dona és acompanyada per una tècnica del Vapor (en cas d'altra tipus de violència masclista).</p> <p>Acció de formació qualificadora per a dones amb risc d'exclusió, entre les quals hi ha dones víctimes de violència de gènere. Es tracta de l'acció "Neteja domiciliària de serveis a la llar", de 60 hores segons la unitat de competències de l'ICQP, una formació que qualifica per a la neteja a domicili de persones dependents que fan la sol·licitud a Serveis Socials.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>

NOVA CIUTADANIA

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ</p>	<p>Informació a través de totes les accions d'acollida als nouvinguts i nouvingudes de tots els drets i deures de les dones; tanmateix com dels recursos que hi ha a la ciutat per l'atenció a les dones.</p> <p>Facilitació d'espais de interrelació i aprenentatge que reforcin l'autonomia de les dones i el reconeixement dels recursos laborals, formatius i socials per tal de millorar la seva qualitat de vida, afavorint el seu desenvolupament personal, professional i social.</p> <p>Promoció de la participació i interrelació social entre dones nouvingudes i autòctones a través d'accions grupals i comunitàries per a fomentar una cultura comunitària basada en la inclusió i el respecte a la diversitat i a les diferències.</p> <p>Facilitació d'espais d'aprenentatge i reflexió sobre el gènere, els models de masculinitat i de feminitat, la mutilació genital femenina, la poligàmia i els matrimonis forçats dins dels tallers d'Espais Dones i els Tallers de Mares.</p> <p>Facilitació espais de reflexió sobre el gènere en els Tallers de creixement personal i Arteràpia del Programa Dona Expressa't i participa.</p> <p>Desenvolupament dins del Programa d'habilitats socials per joves nouvinguts d'activitats de reflexió i aprenentatge sota una educació basada en el respecte a l'altre/a i en les relacions no abusives: gènere, interculturalitat, diversitat i solidaritat.</p> <p>Difusió d'informació en els fòrums de diversitat religiosa sobre els protocols d'actuació davant de qualsevol tipus de la violència masclista per poder analitzar conjuntament el poder de la pressió social que s'exerceixen en els processos d'atenció i recuperació.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant als diferents sectors de la població.</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>DETECCIÓ</p>	<p>Identificació a través del contacte directe en totes les accions individuals i grupals de qualsevol indicació de violència masclista que pugui estar present en la vida de les dones dels diferents col·lectius amb els quals treballem.</p> <p>Activació de manera transversal de la detecció dels casos de matrimonis forçats, de poligàmia i de mutilació genital femenina per iniciar la posada en marxa dels protocols d'actuació existents.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Derivació i coordinació amb el Centre d'Atenció a la Dona i el departament de Serveis socials per treballar en l'atenció i recuperació d'aquells casos identificats dins de les nostres accions a novingudes.</p> <p>Mitjançant el Serveis de mediació intercultural pel col·lectiu magrebí, subsaharià i llatí i els serveis d'acollida, es dona suport i acompanyament en el processos d'atenció i recuperació de dones novingudes víctimes de violència masclista.</p> <p>Treball directe en la comunitat de la dona víctima de la violència masclista, per tal d'evitar la seva exclusió i facilitar la seva recuperació social.</p> <p>Activació de manera transversal de l'atenció, l'actuació i el seguiment dels casos que es puguin detectar de matrimonis forçats, de poligàmia i de mutilació genital femenina segons els protocols d'actuació existents.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>

EDUCACIÓ

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ</p>	<p>Introducció i promoció de les accions proposades pel programa d'igualtat, salut, joventut o altres als centres educatius.</p>	<p>Definir actuacions que permetin prevenir la violència masclista des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població</p> <p>Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.</p>
<p>DETECCIÓ</p>	<p>Aplicació dels protocols de detecció i d'atenció davant de situacions de maltractaments.</p>	<p>Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere, a fi i efecte de poder-hi actuar el més ràpidament possible i evitar així el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.</p> <p>Definir actuacions que permetin detectar la violència de gènere des dels diferents serveis i implicant els diferents sectors de la població.</p> <p>Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de violència.</p>

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	ACCIONS	OBJECTIUS
<p>ATENCIÓ I RECUPERACIÓ</p>	<p>Implementació del circuit d'intervenció integral consensuat i definit pel programa d'igualtat en els casos de violència.</p>	<p>Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència masclista i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.</p> <p>Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-la.</p>
<p>COORDINACIÓ INTERDEPARTAMENTAL I INTERINSTITUCIONAL</p>	<p>Concreció i aplicació dels mecanismes de coordinació amb altres serveis implicats en la prevenció, detecció i atenció de les situacions de violència de gènere.</p>	<p>Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i coordinació.</p> <p>Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.</p>

B - TELÈFONS I ADRECES D'INTERÈS

Servei	Telèfon	Adreça
Línia d'Atenció a les Dones en Situació de Violència	900 900 120	
Telèfon d'Emergències Socials	112	
Telèfon d'urgències mèdiques	061	
Telèfon d'Atenció a la Víctima del Delicte	900 121 884	
Oficina d'Atenció Ciutadana de Sabadell	93 745 31 00	C. de la Indústria, 10. Sabadell
Mossos d'Esquadra	112	
Mossos d'Esquadra Sabadell	93 720 20 00	Ctra. de Prats de Lluçanès, 401. Sabadell
Policia Municipal	93 745 32 61	C. de Pau Claris, 100. Sabadell
Serveis Socials	93 745 31 46	Rambla, 22. Sabadell
Jutjat de Violència de Sabadell	93 693 30 90	Av. de Francesc Macià, 34, 3r. Sabadell
Jutjat de Guàrdia de Sabadell	93 745 42 06	Av. de Francesc Macià, 34. Sabadell
Servei d'Orientació Jurídica (SOJ) Col·legi d'Advocats de Sabadell	93 723 49 49	Av. de Francesc Macià, 34, 1r . Sabadell
Hospital de Sabadell	93 723 10 10	Parc del Taulí, 35. Sabadell
Centre d'Atenció a la Dona	93 724 61 67	C. de Vidal, 146. Sabadell
Oficina d'Atenció a la Víctima	900 121 884	
Institut Català de les Dones	93 317 92 91	C. de Pere Corominas, 1 . Barcelona
Fundació AGI	93 488 08 45	C. de Pau Claris, 138. Barcelona
ACIM (Associació Catalana per la Infància Maltractada)	93 511 44 16 93 511 44 17	C. de Gran de Gràcia, 241, 1r. Barcelona
Programa d'Atenció a la Salut Sexual. PASSIR	93 728 44 58 93 710 90 68 (línia jove)	Ctra. de Barcelona, 473, 4t. Edifici Sant Fèlix
El Safareig	93 580 6151	C. de les Vinyes, 11. Cerdanyola del Vallès
Missioneres de la Caritat (Germanes Teresa de Calcuta)	93 725 17 99	Ctra. de Caldes,179. Sabadell
Servei de Psicologia d'Urgències. ICASS	CONFIDENCIAL	
Teleassistència per a dones maltractades	902 22 22 92	
Punt de Trobada Creu Roja Sabadell	93 715 64 44	C. del Marquès de Comillas, 97 Sabadell

Dades d'interès

Servei 24 hores.

Per a qualsevol tipus d'emergències, dins el territori català.

Servei 24 hores.

Departament de Justícia de la Generalitat.

De dilluns a dijous, de 8.30 a 19 h. Divendres, de 8.30 a 15 h.

Servei 24 hores.

Atenció 24 hores.

De dilluns a divendres, de 8 a 15 h.

De dilluns a divendres, de 9 a 14 h. Diumenges i festius, de 10 a 14 h.

De dilluns a divendres, de 10 a 12 h, per demanar cita prèvia.

Dispositiu de referència per a l'atenció sanitària urgent de les agressions sexuals. Horari permanent.

De dilluns a divendres, de 9 a 14 h. De dilluns a dijous, de 15 a 19 h.

Atenció social, psicològica i jurídica. Hores convingudes. Dones empadronades a Sabadell.

Departament de Justícia de la Generalitat.

Ofereix informació i contactes sobre els recursos i serveis d'atenció i informació existents a Catalunya.

Tenen un programa d'atenció a homes maltractadors. Atenció gratuïta.

Compta amb un equip multiprofessional especialitzat en atendre a la infància maltractada.

Dilluns a Divendres de 9 a 20 h.

Atén de 8 a 20 h.

Atén dones víctimes de violència sense estar empadronades en el municipi. Hores convingudes.

Casa d'acollida per a dones amb risc d'exclusió social.

Només poden contactar amb el servei els/les professionals que ho considerin necessari, mai les usuàries. Es desplacen i fan una contenció emocional puntual.

Servei d'alarma telefònica per a dones víctimes de violència. És gratuït.

Es tramita des del Centre d'Atenció a la Dona, però el gestiona Creu Roja.

Dimecres i divendres, de 18 a 20 h. Dissabte i diumenge, de 10 a 14 i de 16 a 20 h.

El servei ha d'estar dictaminat pel jutge.

PROFESSIONALS QUE HAN TREBALLAT EN L'ELABORACIÓ D'AQUEST PROTOCOL

MOSSOS D'ESQUADRA

Jordi Alsina
Gemma Nicolau
Judith Avellaneda

ÀREA BÀSICA DE SALUT DE SABADELL

Encarna Ortiz
Pilar Polo

CENTRE D'URGÈNCIES D'ATENCIÓ PRIMÀRIA

Adolf Carpentier

CORPORACIÓ SANITÀRIA PARC TAULÍ

Mª Dolores Ferrer
Mercè Pérez

FISCALIA DE SABADELL

Neus Pujal

IL·LUSTRE COL·LEGI D'ADVOCATS DE SABADELL

Carmen Sala

POLICIA LOCAL

Antoni Cortés
Servando Gómez
Francesc Guil

SERVEI DE SALUT DE L'AJUNTAMENT DE SABADELL

Teresa Corbella
Olga Chapinal

SERVEIS SOCIALS DE L'AJUNTAMENT DE SABADELL

Elena Pla
Marita López

OFICINA DE NOVA CIUTADANIA DE L'AJUNTAMENT DE SABADELL

Hellen Hennessey

SERVEI DE PROMOCIÓ ECONÒMICA DE L'AJUNTAMENT DE SABADELL

Rosa Núñez

SERVEI DE JOVENTUT DE L'AJUNTAMENT DE SABADELL

Andreu Barea

SERVEI D'EDUCACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE SABADELL

Manel Torrente

PROGRAMA D'IGUALTAT DONA-HOME DE L'AJUNTAMENT DE SABADELL

Lucía Solís
Carmina Carreras

Ajuntament
de Sabadell

PLA DE BARRIS DE SABADELL

SUD

Diputació
Barcelona